Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1396143
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2024 - 66
Portefeuillehouder	Jacqueline Kalk	Datum	5 november 2024
Informatie bij	Jeroen Meester	Tel. nr.	(035) 629 2215

Onderwerp

Aanbieding van de rapportage van het onderzoek op grond van artikel 213a Gemeentewet over het leerlingenvervoer in Hilversum

Kernboodschap

Wij informeren u over de conclusies en aanbevelingen van het in 2024 uitgevoerde artikel 213a-onderzoek naar (de uitvoering van) het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum. Op 21 mei 2024 heeft het college besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum. Op grond van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 wordt er een afschrift van het onderzoek en het daarbij behorende plan van verbetering ter informatie aan de gemeenteraad en aan de rekenkamer aangeboden. Deze raadsinformatiebrief en de daarbij opgenomen bijlagen strekken daartoe.

De algehele conclusie is dat het leerlingenvervoer in Hilversum goed functioneert, maar dat er wel verschillende aanpassingen mogelijk zijn om de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren. De verordening en beleidsregels moeten worden geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de huidige wettelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen. Verder wordt aanbevolen om duidelijke kaders op te stellen voor wat er van ouders wordt verwacht en om het gebruik van fiets en openbaar vervoer te bevorderen.

Aanleiding

Sinds 1 augustus 2021 wordt het leerlingenvervoer, en ander doelgroepenvervoer, in de Regio Gooi en Vechtstreek uitgevoerd door Vervoer Gooi en Vechtstreek BV, hierbij zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de uitvoering. Hiermee is de regio de enige regio in Nederland die het vervoer niet aanbesteedt. Om te onderzoeken hoe het met de doelmatigheid en doeltreffendheid sindsdien is gegaan is ervoor gekozen om een onderzoek op grond van artikel 213a van de Gemeentewet uit te voeren. In het kader van artikel 213a van de Gemeentewet is het College van Burgemeester en Wethouders verplicht periodiek onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur op een bepaald beleidsterrein. Daarnaast moest meer inzicht gekregen worden in de oorzaken achter het aantal leerlingen dat een reisafstand van minder dan 6 kilometer heeft en hoe dit samenhangt met het onderwijsaanbod in Hilversum. In de onderzoeksopzet is daarmee voldaan aan de toezegging (T23-108) om de 6-kilometergrens voor leerlingenvervoer mee te nemen in het 213a-onderzoek. De centrale vraag die in het onderzoek moet worden beantwoord is “In hoeverre is voor de gemeente Hilversum de uitvoering van het leerlingenvervoer doeltreffend, en klantgericht verlopen in de periode vanaf 1 augustus 2021 tot en met 2023?”

Conclusies en aanbevelingen

De algehele conclusie is dat het leerlingenvervoer in Hilversum goed functioneert, maar dat er wel verschillende aanpassingen mogelijk zijn om de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren. Op de punten die verbetering behoeven zal hieronder worden ingegaan.

Beleidsmatig

Beleidsmatig heeft het leerlingenvervoer weinig aandacht gehad, dit blijkt niet alleen uit de verouderde verordening maar ook dat er weinig aandacht is geweest voor het beperken van het gebruik van aangepast vervoer door het mogelijk maken van andere vervoersmiddelen. Zoals (elektrische) fiets of OV met begeleiding. Dit hangt ook samen met wat er van ouders wordt verwacht. In Hilversum is het bevorderen van zelfredzaamheid en gezond gedrag een uitgangspunt van het beleid, maar dit heeft binnen het leerlingenvervoer nog geen weerklank gevonden. Waar andere gemeenten inzetten op het bevorderen van het gebruik van fiets en OV is een dergelijk beleid in Hilversum nog niet gestart. In samenwerking met scholen en andere organisaties kan dit gebruik van andere vervoersmiddelen worden bevorderd. Het overgaan van aangepast vervoer naar OV of fiets heeft voor leerlingen die het aankunnen het voordeel dat hun (leef-)wereld breder kan worden. Daarnaast zorgt het ook voor minder vervoersbewegingen met de auto/bus in de stad.

Concreet worden de volgende beleidsmatige acties geadviseerd:

1. Verordening en beleidsregels vernieuwen
   De verordening en de bijbehorende beleidsregels zijn verouderd en dienen up-to-date te worden gebracht. Bij het opstellen van de verordening leerlingenvervoer kan eventueel ook het jeugdwetvervoer in die verordening worden opgenomen.

2. Opstellen duidelijke kaders van wat van ouders verwacht wordt
   Het bevorderen van de zelfstandigheid en eigen kracht is binnen het beleid van Hilversum binnen andere beleidsgebieden doorgevoerd. Binnen het leerlingenvervoer is daar nog beperkt aandacht voor gegeven. Ook het aansluiten van verordening en beleidsregels bij passend onderwijs en hier hoort ook passend leerlingenvervoer bij, kan hierbij vorm krijgen. Dit kan in samenhang met het opstellen van de beleidsregels vorm krijgen.

3. Bevorderen fiets en OV
   Het bevorderen van het gebruik van fiets en OV van leerlingen die het aan kunnen kan worden bevorderd. Dit kan samen met scholen en andere organisaties worden opgezet. Hiervan zijn in het land succesvolle voorbeelden. Het opzetten en uitvoeren van een dergelijk beleid vraagt aandacht en tijd.

4. Om bovenstaande acties te kunnen uitvoeren en te blijven uitvoeren is structurele beleidsformatie noodzakelijk, op basis van de landelijke cijfers is 0,2 fte hiervoor nodig.

Uitvoering

Het toekennen en uitvoeren van het leerlingenvervoer heeft de afgelopen periode binnen de kaders van het beleid plaatsgevonden. Vergeleken met vergelijkbare gemeenten zijn er geen grote afwijkingen in de wijze van toekenningen, behalve waar het toekennen van vervoer o.b.v. de hardheidsclausule betreft die onder het jeugdwetvervoer behoren te vallen.

Concreet worden ten aanzien van de uitvoering de volgende acties geadviseerd:

1. Vast contactpersoon voor Vervoer GV
   Door het aanwijzen van één of twee vaste contactpersonen die voldoende mandaat hebben kunnen er sneller besluiten worden genomen indien het binnen de uitvoering van het aangepast vervoer met een leerling niet goed loopt.

2. Kwaliteitscyclus
   Zorg dat bij complexe of afwijkende aanvragen voor leerlingenvervoer er wordt gecheckt door een tweede persoon om zo ook uniformering in de toekenningen van het leerlingenvervoer ontstaat. Verder wordt geadviseerd om de consulenten training op het gebied van leerlingenvervoer aan te bieden.

Relatie tot Vervoer GV
Door de inbesteding van het vervoer is de gedachte ontstaan dat er meer sturing op de uitvoering en de kosten van het leerlingenvervoer mogelijk is. Dit is maar zeer beperkt mogelijk, dit is wel mogelijk bij de wijze van de toerekening van de kosten aan de deelnemende gemeenten. Voor het grootste deel is er maar beperkt invloed mogelijk, de planning van de ritten is een zeer complex geheel waar van bovenaf nauwelijks invloed op uit te voeren is.

Daarnaast worden de kosten van het leerlingenvervoer het meest beïnvloed door het aantal leerlingen die een toekenning hebben gehad. Hierover gaat de gemeente en niet Vervoer GV.

Bestuurlijke reactie

Het college van burgemeester en wethouders is tevreden met de resultaten van het onderzoek en onderschrijft de algehele conclusie dat het leerlingenvervoer in Hilversum goed functioneert, maar dat er wel verschillende aanpassingen mogelijk zijn om de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren. Bovendien is het college verheugd te constateren dat de uitvoering van het leerlingenvervoer voor wat betreft de klantgerichtheid een grote pluim verdiend. Gebruikers van het leerlingenvervoer geven de uitvoering over 2023 een gemiddeld rapportcijfer van 8. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de uitvoering in ruim voldoende mate cliëntgericht is geweest.
Wel opvallend is het grote aantal korte ritten (net iets meer dan 50% van het aangepast vervoer is over een afstand van minder dan 6 kilometer) en het aantal ritten op basis van de hardheidsclausule. We zien uit de resultaten van het onderzoek dat er meer aangepast vervoer wordt toegekend dan volgens de juridische kaders van de gemeente Hilversum zou moeten. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat hier gegronde redenen voor waren maar dat in het desbetreffende dossier een zichtbare en aantoonbare vastlegging ontbrak. Gemeente Hilversum heeft tot tevredenheid van het college daarbij in het belang van het kind gehandeld.

Wij zijn er ons terdege van bewust dat met het succesvol uitvoeren van het leerlingenvervoer de toegankelijkheid en vrijheid van het onderwijs gewaarborgd is voor kinderen met een beperking en kinderen van ouders die kiezen voor een bepaalde schoolrichting.

Het doel van het onderzoek is hoofdzakelijk geweest het verbeteren van het bestaande beleid op het terrein van het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum. Er is dan ook een aantal concrete aanbevelingen gedaan, die het college ter hand gaat nemen ter verdere aanscherping en uitvoering van de gemeentelijke taken inzake het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum.

Voor ons als college is het daarbij van belang dat het beleid enerzijds gericht is op het aanbieden van een dienst, maar anderzijds ook een herverdelend effect heeft waardoor de kansen voor de groep mensen met een beperking in onze samenleving toenemen. De beleidsdoelen hebben daarmee toegevoegde waarde en relevantie voor de huidige situatie en de gehele Hilversumse samenleving.

Als eerste stap gaan we de verordening en beleidsregels actualiseren en nemen we deze aanbevelingen waar mogelijk over. Daarnaast zal het college erop toezien dat bij afwijkingen van de verordening een zichtbare en aantoonbare vastlegging in het dossier wordt opgenomen volgens het principe ‘pas toe of leg uit’.

Vervolgtraject

De gemeenteraad wordt door middel van deze raadsinformatiebrief en het toesturen van de rapportage en bestuurlijke reactie geïnformeerd. Over de opvolging wordt u geïnformeerd door middel van het P&C-instrumentarium en beleidsaanpassingen. Het opstellen van een nieuwe verordening leerlingenvervoer, inclusief de bijbehorende beleidsregels is op dit moment in voorbereiding voor het 1e kwartaal van 2025.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):
1. De eindrapportage van Jeroen Peters Consultancy inzake het onderzoek Leerlingenvervoer

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op internet onder “Vergaderstukken”, B en W-vergadering van 24 september 2024.

Jeroen Peters Consultancy

Leerlingenvervoer in Hilversum

Onderzoek op grond van artikel 213a Gemeentewet.

``

28 augustus 2024

Drs. Jeroen Peters

Loenen aan de Vecht

Inhoud

Leerlingenvervoer in Hilversum 1
Onderzoek op grond van artikel 213a Gemeentewet....1
Samenvatting 3
1. Inleiding en vraagstelling 4
1.1 Inleiding....4
1.2 Vraagstelling 4
1.3 Onderzoeksmethoden....5
2. Beschrijving leerlingenvervoer in Hilversum 6
2.1 Juridisch kader leerlingenvervoer in Hilversum 6
2.2 Leerlingenvervoer in Hilversum in cijfers 7
2.3 De cijfers van het leerlingenvervoer in Hilversum vergeleken 7
3. Beoordeling van het gemeentelijk juridisch kader 9
4. Beantwoording van de onderzoeksvragen....10
4.1 Het beleid rond het leerlingenvervoer....10
4.2 De uitvoering van aanvragen leerlingenvervoer 11
5. Aanbevelingen....16
5.1 Beleidsmatig....16
5.2 Uitvoering 16
5.3 Relatie tot Vervoer GV....17
Leerlingenvervoer & Jeroen Peters....18
Bijlage 1 Onderzoeksopdracht....19
Bijlage 2: Wettelijke bepalingen leerlingenvervoer 24
Bijlage 3 Verordening leerlingenvervoer Hilversum 2015 beschouwd....29
Bijlage 4 Beoordeling Beleidsregels Leerlingenvervoer Hilversum, aangepaste versie januari 2023....48

Samenvatting

Deze rapportage" Leerlingenvervoer in Hilversum" betreft een onderzoek naar de doeltreffendheid en klantgerichtheid van het leerlingenvervoer in Hilversum sinds 1 augustus 2021. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van artikel 213a van de Gemeentewet, waarbij het College van Burgemeester en Wethouders periodiek moet onderzoeken of het gemeentelijk beleid effectief en efficiënt is.

Het doel van het onderzoek was om te onderzoeken in hoeverre de uitvoering van het leerlingenvervoer doeltreffend en klantgericht is verlopen in Hilversum in de periode van 2021 tot en met 2023.

Geconstateerd wordt dat de verordening die het leerlingenvervoer regelt, dateert van 2015 en sindsdien niet is bijgewerkt.

Het leerlingenvervoer wordt voor het onderdeel aangepast vervoer (taxibusjes) uitgevoerd door Vervoer Gooi en Vechtstreek BV. De gemeente Hilversum heeft hierbij geen gebruik gemaakt van een aanbesteding, wat uniek is in Nederland.

Resultaten en aanbevelingen: De uitvoering van het leerlingenvervoer verloopt redelijk goed, maar er is ruimte voor verbetering. De verordening en beleidsregels moeten worden geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de huidige wettelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen. Verder wordt aanbevolen om duidelijke kaders op te stellen voor wat er van ouders wordt verwacht en om het gebruik van fiets en openbaar vervoer te bevorderen.

Concrete acties die worden aanbevolen:

Vernieuwen van verordening en beleidsregels: De verordening uit 2015 moet worden aangepast aan nieuwe wetgeving en jurisprudentie.

Bevorderen van zelfredzaamheid en gezond gedrag: Meer nadruk leggen op het stimuleren van gebruik van fiets en openbaar vervoer.

Aanstellen van vaste contactpersonen voor Vervoer GV: Voor het verbeteren van de communicatie en besluitvorming omtrent problemen in het leerlingenvervoer.

De algehele conclusie is dat het leerlingenvervoer in Hilversum redelijk goed functioneert, maar er verschillende aanpassingen mogelijk zijn om de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren.

1. Inleiding en vraagstelling

1.1 Inleiding

De centrale vraag die in het onderzoek moet worden beantwoord is "*In hoeverre is voor de gemeente Hilversum de uitvoering van het leerlingenvervoer doeltreffend, en klantgericht verlopen in de periode vanaf 1 augustus 2021 tot en met 2023*?"

Sinds 1 augustus 2021 wordt het leerlingenvervoer, en ander doelgroepenvervoer, in de Regio Gooi en Vechtstreek uitgevoerd door Vervoer Gooi en Vechtstreek BV, hierbij zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de uitvoering. Hiermee is de regio de enige regio in Nederland die het vervoer niet aanbesteedt. Om te onderzoeken hoe het met de doelmatigheid en doeltreffendheid sindsdien is gegaan is ervoor gekozen om een onderzoek op grond van artikel 213a van de Gemeentewet uit te voeren.

In het kader van artikel 213a van de Gemeentewet is het College van Burgemeester en Wethouders verplicht periodiek onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur op een bepaald beleidsterrein. Voor het onderzoek is ervoor gekozen dit extern te laten uitvoeren door een specialist op het gebied van leerlingenvervoer.

1.2 Vraagstelling

Deze centrale vraag is onderverdeeld in een aantal deelvragen. De deelvragen luiden als volgt (in bijlage 1 is de volledige beschrijving van de vraagstelling opgenomen):

1. Wat betreft het beleid:

a. Wat is het wettelijke kader voor de uitvoering van het leerlingenvervoer?

b. Welke beleidsdoelstelling(en) voor het (toekennen van) leerlingenvervoer heeft de gemeente Hilversum geformuleerd?

c. Welke ruimte laat het wettelijk kader de gemeente en hoe verhoudt deze ruimte zich tot de gemaakte keuzes in de gemeentelijke verordening en in de uitvoering van het beleid?

2. Wat betreft de taken:

a. Beschrijving van de taken inzake leerlingenvervoer die de gemeente Hilversum zelf uit voert (beoordelen van aanvragen leerlingenvervoer).

b. Beschrijving van de taken inzake leerlingenvervoer die zijn uitbesteed aan Vervoer BV.

c. Beschrijving van de huidige juridische vorm van vervoer BV. Op welke wijze is de huidige, Hilversumse ambtelijke sturing op operationeel en tactisch niveau georganiseerd?

3. Wat betreft doeltreffendheid en klantgerichtheid:

a. In welke mate zijn de taken inzake leerlingenvervoer die de gemeente Hilversum zelf uitvoert, goed verlopen?

b. Heeft iedereen die recht heeft op leerlingenvervoer hier gebruik van gemaakt? (Oftewel: Heeft het beleid het beoogde effect gehad?)

4. Wat betreft conclusies en aanbevelingen:

a. Welke conclusies en aanbevelingen zijn er te trekken c.q. te geven met betrekking tot de verordening, beleidsregels en onze eigen taken? Wat zijn de effecten op de doeltreffendheid en klantgerichtheid van de uitvoering van het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum?

In de navolgende rapportage worden de onderzoeksvragen beantwoord en afgesloten met een aantal aanbevelingen. Voor de leesbaarheid is ervoor gekozen de onderzoeksvragen niet afzonderlijk in de tekst te noemen, maar te beantwoorden in de lopende tekst en in sommige gevallen vragen samen te voegen in één tekst.

1.3 Onderzoeksmethoden

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. Gestart is met documentenanalyse, waarbij het gepubliceerde beleid is geanalyseerd, daarnaast is ook gekeken naar jaarverslagen, verslagen van overleggen, en de ingediende bezwaren en klachten.

Aan de hand van een steekproef van aanvragen leerlingenvervoer is gekeken of de uitvoering in overeenstemming was met het opgestelde beleid van het leerlingenvervoer.

Daarnaast zijn interviews gehouden met vertegenwoordigers van Vervoer Gooi en Vechtstreek, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en ambtelijke medewerkers van de Gemeente Hilversum.

2. Beschrijving leerlingenvervoer in Hilversum

2.1 Juridisch kader leerlingenvervoer in Hilversum

In drie onderwijswetten (Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet voortgezet onderwijs 2020) is de verplichting opgenomen voor het opstellen van een gemeentelijke regeling voor het leerlingenververvoer (in bijlage 2 zijn de wettelijke bepalingen opgenomen). In Hilversum is ter uitvoering hiervan in 2015 de verordening leerlingenvervoer vastgesteld. In deze verordening zijn de verschillende wijzen van leerlingenvervoer opgenomen. De verschillende vormen van Leerlingenvervoer moeten in onderstaande volgorde worden beoordeeld:

1) Fietsvergoeding, eventueel ook voor een begeleider
2) OV-vergoeding, eventueel ook voor een begeleider
3) Aangepast vervoer, dat is het vervoer per taxibusje (via Vervoer Gooi en Vechtstreek BV)
4) Kilometervergoeding voor het gebruik van de eigen auto.

Onder het begrip leerlingenvervoer wordt in deze rapportage alle vier de vormen van vervoer verstaan. Op het moment dat over een specifieke vorm van vervoer gaat, zoals aangepast vervoer, zal dat begrip worden gebruikt.

Ter uitvoering van de verordening leerlingenvervoer zijn door het college beleidsregels vastgesteld, de laatste versie is in 2023 vastgesteld. De verordening en de beleidsregels zijn het juridisch kader waarbinnen de uitvoering besluiten neemt over het al dan niet toekennen van leerlingenvervoer.

De aanvragen die ouders doen voor leerlingenvervoer worden ambtelijk beoordeeld en waar leerlingen recht krijgen op aangepast vervoer, wordt dat doorgegeven aan Vervoer Gooi en Vechtstreek B.V. (Vervoer GV) voor de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. Ouders die recht krijgen op een vergoeding voor fiets, OV of auto, krijgen deze uitgekeerd en zorgen zelf voor het vervoer van en naar school.

Het doel van het leerlingenvervoer is dat ieder kind onderwijs kan volgen. Voor het brengen en halen van de kinderen zijn ouders en verzorgers verantwoordelijk. Uitgangspunt is dan ook dat ouders worden ondersteund om zelf te brengen en te halen. In een aantal gevallen is daar ondersteuning vanuit de gemeentelijke regeling voor. De grote lijnen voor het verkrijgen van het recht op een vorm van leerlingenvervoer zijn als volgt:

a) Leerlingen die op het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs zitten waarbij de dichtstbijzijnde school van de gewenste richting meer dan zes kilometer van huis is gelegen.
b) Leerlingen die door een beperking niet zelfstandig met fiets of OV naar school kunnen reizen, voor deze groep leerlingen is geen onderscheid tussen primair, voortgezet of speciaal onderwijs.
c) Leerlingen die, ook niet onder begeleiding, in staat te zijn te reizen met het OV. Voor deze leerlingen is geen afstandsgrens van toepassing.
d) Indien er sprake is van een ernstige benadeling van het gezin is er recht op aangepast vervoer, de kaders voor het bepalen of er sprake is van een ernstige benadeling van het gezin zijn opgenomen in de beleidsregels.

e) Leerlingenvervoer is vervoer tussen de woning van de leerling en de school tenzij sprake is van:
   • co-ouderschap;
   • stage;
   • vervoer naar een tussenvoorziening van het samenwerkingsverband;
   • vervoer van school naar de BSO-I (passende Bso);
   • andere zwaarwegende omstandigheden.
   Voorwaarde is, dat er een vaste structuur in het vervoer zit en dat de leerling op basis van de verordening recht heeft op aangepast vervoer.

2.2 Leerlingenvervoer in Hilversum in cijfers

In 2023 waren de kosten voor het leerlingenvervoer € 1.543.605. Het overgrote gedeelte van deze kosten waren voor het aangepast vervoer uitgevoerd door Vervoer Gooi en Vechtstreek BV. Gemiddeld werden er in het aangepast vervoer 235 leerlingen per dag vervoerd, waarvan iets meer dan de helft (54%) over een afstand van minder dan 6 kilometer. Dit zijn ritten die worden uitgevoerd naar scholen voor speciaal (basis)onderwijs die binnen Hilversum zijn gelegen. Tegenover deze korte ritten staan ook ritten naar scholen in de gemeenten Barneveld, Haarlemmermeer en Ermelo. Dit zijn scholen die specifieke specialisatie hebben bijvoorbeeld op het gebied van epilepsie of gedrag die dichterbij niet beschikbaar is.
Door het jaar heen varieert het aantal leerlingen licht, door verhuizingen, het verlaten van school of het gaan naar een andere school neemt het aantal leerlingen toe en af gedurende het schooljaar. Als we kijken naar de maand december over de jaren 2021-2023, zien we een beperkte variatie in het aantal leerlingen in het aangepast vervoer.

December van jaar	Aantal unieke leerlingen in het aangepast vervoer uit Hilversum
2021	234
2022	239
2023	229

Voor december is gekozen als een maand midden in het schooljaar en voor deze maand zijn cijfers uit drie schooljaren beschikbaar.

In totaal zijn er ongeveer 270 leerlingen waarvan de gemeente de reiskosten naar school vergoed, de meeste met het aangepast vervoer en verder vergoedingen voor het gebruik van (brom)fiets, OV of auto.

2.3 De cijfers van het leerlingenvervoer in Hilversum vergeleken

In opdracht van het ministerie van onderwijs zijn er onderzoeken uitgevoerd naar het leerlingenvervoer. Het meest recente onderzoek is uit 2022, de gemeente Hilversum zal in deze paragraaf worden vergeleken met deze landelijke cijfers.
Volgens het onderzoek leerlingenvervoer in Nederland uit 2022 hebben gemeenten in dezelfde omvang 2,8% van het totale aantal leerlingen in het leerlingenvervoer. Dat is omgerekend voor Hilversum gezien het aantal leerlingen (14.110) 395 leerlingen. Daadwerkelijk hebben zoals hiervoor aangegeven rond de 270 leerlingen leerlingenvervoer in welke vorm dan ook. Dit staat

gelijk aan 1,9% van het leerlingenaantal. Bij deze cijfers moet worden aangegeven dat in de gemeentegrootte van Hilversum ook veel andersoortige gemeenten met veel kernen en grote afstanden zijn opgenomen. Als Hilversum met bij de onderzoeker bekende twee vergelijkbare gemeenten wordt vergeleken, namelijk Delft en Leiden dan scoort Hilversum vergelijkbaar qua percentage leerlingen wat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. De drie gemeenten zijn vergelijkbaar omdat er in alle drie de gemeenten een ruim aanbod is van speciaal onderwijs en verder hebben deze gemeenten gemeen dat er geen andere kernen in de gemeente zijn gelegen. Op basis van de cijfers kan worden geconcludeerd dat Hilversum niet afwijkt van het gemiddelde van deze vergelijkbare gemeenten. Ten opzichte van de landelijke cijfers voor de gemeentegrootte scoort Hilversum positief, maar hierbij moet worden aangerekend dat er in de gemeentegrootte ook veel gemeenten met een uitgestrekt grondgebied zijn gelegen.

3. Beoordeling van het gemeentelijk juridisch kader

De verordening is bijna tien jaar oud en sindsdien niet aangepast aan de wettelijke veranderingen en jurisprudentie. Hoewel deze veranderingen inhoudelijk niet groot zijn hebben ze wel effect op de uitvoering van het leerlingenvervoer. Voorbeelden hiervan zijn dat de wet op het voortgezet onderwijs is vervangen door de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 waarbij de bepalingen over het leerlingenvervoerzijn verplaatst en hernoemd en het vervallen van de reisregeling Nederland op grond waarvan de kilometervergoeding werd bepaald. Ook de jurisprudentie waardoor aan ouders niet meer een verklaring van hun keuze voor een school op een bepaalde levensovertuiging mag worden gevraagd is niet in de verordening verwerkt.

Daarnaast zijn er andere maatschappelijke ontwikkelingen geweest die ook niet in de verordening zijn opgenomen zoals het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen en ander onderwijs gericht op leerlingen met een specifieke leerbehoefte. Hierdoor kan in sommige gevallen niet worden volstaan met het vervoeren naar de dichtstbijzijnde school omdat deze school niet de noodzakelijke ondersteuning kan bieden.

Geadviseerd wordt om de verordening leerlingenvervoer te actualiseren. Hiervoor kan de modelverordening die de VNG voorjaar 2024 heeft uitgebracht worden gebruikt.

Bij de herziening van de verordening leerlingenvervoer kan worden overwogen om de bepalingen over jeugdwetvervoer in een gecombineerde verordening “vervoer jeugdigen en leerlingen” op te nemen. Een reden voor het combineren van deze twee onderdelen is de grote overlap van de doelgroep, veel van de jeugdigen in het jeugdwetvervoer zijn ook bekend binnen het leerlingenvervoer. Daarnaast heeft eind mei 2024 de Centrale Raad van Beroep in een drietal uitspraken bepaald dat de verordeningen jeugdhulp verdere uitwerking moeten hebben van de bepalingen van de Jeugdwet, hieronder valt ook de bepaling voor het toekennen van jeugdhulp vervoer. Geadviseerd wordt om dit bij het opstellen van een nieuwe verordening leerlingenvervoer te overwegen.

Bij het herzien van de verordening dienen ook de beleidsregels te worden geactualiseerd. In de bijlagen 3 en 4 worden op artikelniveau de verordening en de beleidsregels beoordeeld op praktische en juridische houdbaarheid.

4. Beantwoording van de onderzoeksvragen

4.1 Het beleid rond het leerlingenvervoer

Voor dit onderdeel van het onderzoek is kennisgenomen van het beleid rond het leerlingenvervoer zoals opgenomen in de verordening en beleidsregels en de behandeling van de verordening in de gemeenteraad in 2015.

De uitvoering van het leerlingenvervoer dient te gebeuren binnen de wettelijke kaders[1]. De wettelijke kaders zijn op een aantal onderdelen strak geformuleerd, een tweetal voorbeelden hiervan zijn:

- Geloof- of levensovertuiging zijn bepalend voor het recht op leerlingenvervoer
- Voor primair onderwijs is de maximale kilometergrens op 6 km gezet, boven die grens hebben ouders recht op leerlingenvervoer ongeacht of ze wel of niet in staat zijn hun kind te vervoer.

Van deze twee wettelijke kaders kan niet worden afgeweken, maar daarnaast is er ook ruimte om eigen gemeentelijk beleid te voeren. In de huidige verordening is aangesloten bij de destijds geldende modelverordening van de VNG en is er voor gekozen om dat niet verder in te vullen. De mogelijke beleidsruimte is buiten de keuzes die in de modelverordening zijn opgenomen, niet verder ingevuld. Voorbeelden van onderdelen waar keuzes hadden kunnen worden gemaakt zijn o.a.:

- Wat wordt er van ouders verwacht bij het brengen en halen van hun kind naar school?
- Wordt er onderscheid gemaakt tussen leerlingen die naar regulier basisonderwijs gaan en leerlingen die naar het gespecialiseerd onderwijs gaan?
- Het wel of niet bevorderen van OV en fietsen voor leerlingen en hun ouders.
- Hoe wordt er rekening gehouden van specifieke onderwijskundige behoeften, zoals onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen?

In de beleidsregels zijn een aantal van deze punten ingevuld, maar in de praktijk blijken ze lastig toe te passen doordat de kaders niet voldoende helder zijn gesteld en daardoor te veel ruimte voor interpretatie laten.

De hiervoor gestelde vragen over de invulling van de beleidsruimte zijn beperkt ingevuld. Vooral waar het gaat om het wel of niet toekennen van aangepast vervoer zijn er keuzes te maken die samenhangen met de brede vraag “wat verwachten wij van ouders?” wat verwachten wij van ouders qua begeleiding van hun kind, Denk hierbij aan welke maximale tijd per dag of week voor begeleiding acceptabel is, hoe om te gaan met gezinnen met meerdere kinderen naar verschillende scholen, wanneer is een leerling niet in staat om onder begeleiding met het OV te gaan en vergelijkbare vraagstukken.

4.1.1 Beantwoording deelvragen beleid

Als we kijken naar de gestelde (deel)vragen:

1. Wat betreft het beleid:

a. Wat is het wettelijke kader voor de uitvoering van het leerlingenvervoer?

[1] In bijlage 2 zijn de wettelijke kaders opgenomen.

b. Welke beleidsdoelstelling(en) voor het (toekennen van) leerlingenvervoer heeft de gemeente Hilversum geformuleerd?

c. Welke ruimte laat het wettelijk kader de gemeente en hoe verhoudt deze ruimte zich tot de gemaakte keuzes in de gemeentelijke verordening en in de uitvoering van het beleid?

Dan is de eerste deelvraag over het wettelijk kader hiervoor beschreven en in bijlage 2 zijn de wetteksten over het leerlingenvervoer opgenomen. De beleidsdoelstellingen zijn te omschrijven als voldoen aan de wettelijke opdracht om te zorgen voor het leerlingenvervoer, hiervoor is gebruik gemaakt van de VNG modelverordening 2014. Hierbij is ervoor gekozen om niet af te wijken van deze modelverordening. Binnen het kader van de verordening is door middel van beleidsregels beperkt invulling gegeven aan de ruimte die de wetgever geeft voor de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Bij de derde deelvraag kan geconcludeerd worden dat de ruimte die er is voor het voeren van eigen beleid op het gebied van leerlingenvervoer beperkt is gebruikt. Uit de stukken is niet te halen of dat in 2015 een bewuste keus is geweest. Voor een nieuwe verordening wordt geadviseerd hierover wel een bewuste keuze te maken. Hierbij kan worden gekozen voor een beleid dat meer of minder van de inwoners vergt, wat gevolgen heeft voor de omvang en kosten van het leerlingenvervoer.

4.2 De uitvoering van aanvragen leerlingenvervoer

Voor dit onderdeel van het onderzoek is een steekproef gedaan naar de uitvoering van het leerlingenvervoer en is gesproken met betrokkenen binnen en buiten de ambtelijke organisatie. Verder is de uitvoering vergeleken met twee vergelijkbare andere gemeenten (Leiden en Delft) die ook een breed aanbod van gespecialiseerd onderwijs binnen de grenzen hebben en verder geen andere kernen in de gemeente hebben liggen.

4.2.1 De ambtelijke functies betrokken bij het leerlingenvervoer

De functie waar de aanvragende ouders het meest mee te maken hebben is de junior consulent Wmo. In Hilversum was dit een taak die in feite door één persoon werd uitgevoerd, maar sinds schooljaar 23/24 is de taak over meerdere personen verdeeld waardoor de organisatie minder kwetsbaar is geworden. De VNG heeft een uitgebreide omschrijving opgesteld van de taken en verantwoordelijkheden van een consulent leerlingenvervoer. De onderdelen van de taak van consulent leerlingenvervoer die de VNG beschrijft zijn:

- Aanvraag (ontvangen, ondersteunen bij aanvraag, telefonische informatie etc.)
- In gesprek met ouders/ verzorgers en leerlingen
- Toetsing van de aanvraag
- Bepalen en toekennen van de bekostigingsvorm van leerlingenvervoer en opstellen van de beschikking
- Gegevensbeheer

Dit zijn ook de onderdelen die door de consulenten in Hilversum worden gedaan. Daarnaast zijn er volgens de VNG nog drie andere rollen te onderscheiden, namelijk beleidsmedewerker leerlingenvervoer, de functie contractmanager en accountbeheer en medewerker inkoop en aanbesteding. Door de werkwijze in de regio Gooi- en Vechtstreek hebben de laatste twee

functies een andere invulling dan in door de VNG beschreven waarbij van de klassieke wijze van aanbesteding is uitgegaan. Door de inbesteding is er geen noodzaak voor een medewerker inkoop en aanbesteding en het accountbeheer maakt in Hilversum onderdeel uit van het totale account van de regio Gooi en Vechtstreek.

Binnen de gemeente Hilversum is de functie van beleidsmedewerker leerlingenvervoer niet formeel ingevuld en is er daardoor weinig tijd binnen de totale formatie beschikbaar voor het leerlingenvervoer. Om te bepalen in hoeverre Hilversum qua formatie vergelijkbaar is, kan naar landelijk onderzoek worden gekeken. Het ministerie van onderwijs heeft tussen 2013 en 2017 diverse onderzoeken gedaan naar de voor leerlingenvervoer benodigde formatie. In 2022 is het onderzoek naar leerlingenvervoer in Nederland herhaald, maar hierbij is geen onderzoek naar de formatie. Hierdoor is het onderzoek uit 2017 het laatste onderzoek met cijfers over de gemeentelijke formatie die beschikbaar is.

Op basis van de landelijke cijfers mag voor Hilversum uit worden gegaan van 0,2 fte beleid. Dat wordt op dit moment niet ingezet voor leerlingenvervoer in Hilversum. Een aantal taken die volgens de VNG onder de taak van de beleidsmedewerker liggen, zijn bij de gemeente Hilversum bij de consulent of elders belegd. De belangrijkste taken hiervan zijn het afdoen van klachten, bezwaren en incidenten in het vervoer. De junior-consulenten behandelen de vervoersklachten, Het afdoen van bezwaren wordt door de medewerkers van de afdeling bezwaar gedaan. Het behandelen van incidenten in het aangepast vervoer heeft nog geen vaste functionaris binnen de gemeente.

Binnen de ambtelijke organisatie zijn er vijf junior-consulenten die het leerlingenvervoer als taak hebben. Hiermee is een robuuste omvang van de formatie beschikbaar waarmee in de piekperiode in de maanden mei t/m juli voldoende menskracht is om de aanvragen te beoordelen. Als de piekperiode voorbij is kunnen deze consulenten de overige werkzaamheden op het gebied van de Wmo uitvoeren. Met een dergelijke omvang van de formatie is Hilversum vergelijkbaar met andere gemeenten met dezelfde omvang en aantallen aanvragen.

Geconcludeerd kan worden dat als het beleid voor het leerlingenvervoer up-to-date moet worden gebracht en gehouden, wat in de vorige paragraaf is geadviseerd, daarvoor voldoende beleidscapaciteit noodzakelijk is, zowel op de korte als langere termijn. Verder zal helder moeten worden bepaald welke taken bij welke functies behoren, vooral wie er verantwoordelijk is voor het afhandelen van incidenten in het aangepast vervoer heeft aandacht nodig.

4.2.2 De relatie met Vervoer Gooi en Vechtstreek B.V.

Als enige regio in Nederland is er in Gooi en Vechtstreek sprake van inbesteding van het leerlingenvervoer (en het Wmo-vervoer). Door de inbesteding bij Vervoer Gooi en Vechtstreek B.V. (Vervoer GV) is er niet zoals in de andere gemeenten eens per 4 a 5 jaar sprake van aanbesteding van het leerlingenvervoer, met alle ambtelijke capaciteit die daarbij hoort.

Het contract- of accountbeheer is ook in de huidige constructie van belang, al zijn er in de praktijk wel verschillen te onderkennen met de door de VNG beschreven functies. In het begin van de periode van onderzoek was het accountbeheer in Hilversum beperkt en over verschillende personen verdeeld, in de laatste periode is er meer invulling gegeven en is het ook beleidsmatig duidelijker ondergebracht.

Binnen de gekozen structuur van een BV is de formele wijze van invloed uitoefenen de aandeelhoudersvergadering. In deze vergadering wordt door de afgevaardigde van Hilversum

evenals de andere gemeenten de kaders voor Vervoer GV besproken en vastgesteld. In de beschikbaar gestelde stukken zijn geen opmerkelijke zaken t.a.v. de aandeelhoudersvergadering en de invloed van Hilversum geconstateerd.

Op operationeel niveau is onduidelijk wie de eerste ambtelijke contactpersoon voor Vervoer GV bij (individuele) problemen in het leerlingenvervoer is en andere zaken die de uitvoering van het aangepast vervoer aangaan. Het duidelijk benoemen wie die persoon is en daarbij voorzien van de benodigde bevoegdheden, denk hierbij aan besluiten tot het ontzeggen van het vervoer, is aanbevelenswaardig.

Het aansturen van de Vervoer BV op tactisch niveau is binnen de structuur zeer beperkt mogelijk. De belangrijkste sturingsmogelijkheid die een gemeente heeft om de omvang van het aangepast vervoer te beïnvloeden is het wel of niet toekennen van aangepast vervoer. Het plannen en daadwerkelijk uitvoeren van het vervoer kan niet anders dan door Vervoer GV gebeuren.

Zowel op uitvoerend niveau als op bestuurlijk niveau is er structureel overleg op regioniveau met Vervoer GV over het leerlingenvervoer. Wat ontbreekt is een structureel overleg op beleidsniveau, waarin een aantal keer per jaar op regionaal niveau over het beleid en uitvoering van het leerlingenvervoer wordt gesproken. Geadviseerd wordt om een dergelijk regionaal overleg te initiëren.

Concluderend de ambtelijke sturing van Vervoer GV vanuit Hilversum is binnen de beperkte kaders die er mogelijk zijn passend. Verbetering is noodzakelijk in de vorm van één of twee vaste aanspreekpunten binnen de ambtelijke organisatie die met voldoende mandaat snel kunnen handelen op problemen in het vervoer veroorzaakte door leerlingen. Die aanspreekpunten moeten ook de mogelijkheid hebben om in sommige gevallen het vervoer aan de leerling te ontzeggen. Verder wordt geadviseerd om een regionaal beleidsoverleg met Vervoer GV te initiëren.

4.2.3 de toekenning van leerlingenvervoer binnen de ambtelijke organisatie

Gezien de omvang van de leerlingenpopulatie van Hilversum zijn de absolute aantallen in het leerlingenvervoer niet hoog, ook als het wordt vergeleken met de vergelijkbare gemeenten.

Wel opvallend is het grote aantal korte ritten (net iets meer dan 50% van het aangepast vervoer is over een afstand van minder dan 6 kilometer) en het aantal ritten op basis van de hardheidsclausule. In Hilversum is dat tegen de 5%, terwijl normaal gesproken het percentage onder de 2% ligt. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat in een aantal gevallen de hardheidsclausule is gebruikt waarbij de grondslag voor het toekennen van het vervoer in de verordening was opgenomen en de toekenning dus wel had kunnen gebeuren zonder gebruik te maken van de hardheidsclausule. Een voorbeeld hiervan is het toekennen op basis van de hardheidsclausule terwijl de toekenning had kunnen gebeuren op basis van de onevenredige benadeling van het gezin, wat als grondslag in de verordening is opgenomen.

Gezien de fysieke omvang van Hilversum en het aantal gespecialiseerd onderwijs scholen wonen de meeste leerlingen binnen de kilometerafstand van zes kilometer gerekend over de kortste weg en komen zij niet in aanmerking voor leerlingenvervoer, in welke vorm dan ook. Uitzondering op deze regel zijn de leerlingen die ook onder begeleiding geen gebruik kunnen maken van het OV.

Op basis van de steekproef kunnen een aantal zaken worden geconstateerd:

Een aantal leerlingen die niet voldoen volgens deze regels vanuit de verordening hebben alsnog aangepast vervoer ontvangen op grond van de hardheidsclausule omdat het voor ouders niet mogelijk was hun kind naar school te brengen. Redenen hiervoor waren o.a.

- andere jonge kinderen in het gezin,
- één ouder gezin met kinderen naar verschillende scholen,
- de afstand van de dichtstbijzijnde bushalte tot de school (voorbeelden Mozarthof en Annie MG Schmidtschool) en
- andere omstandigheden waarbij steeds in het voordeel van ouders en de leerling leerlingenvervoer is toegekend.

Volgens het gemeentelijk juridische kader hadden deze ritten niet toegekend moeten worden, binnen de wetgeving waren er geen belemmeringen om het toe te kennen. Het is daarom aanbevelenswaardig om voor dergelijke algemeen voorkomende gevallen kaders te gaan stellen wat wel en niet van ouders kan worden verwacht. Ook kan worden gesproken over welke afstand redelijk is, bij de huidige afstand komen heel weinig leerlingen voor vervoer in aanmerking en kan ervoor worden gekozen om voor leerlingen die naar het gespecialiseerd onderwijs gaan een lagere kilometergrens vast te stellen omdat voor deze kinderen geen school dichterbij beschikbaar is.

In de steekproef zaten ook toekenningen van ritten die in zijn geheel niet onder het leerlingenvervoer vallen, zoals vervoer van school naar een Bso, terwijl er op andere dagen er geen gebruik van het vervoer werd gemaakt. Leerlingenvervoer is vervoer van school naar huis en binnen de kaders kan dan ook worden afgezet op een Bso locatie, maar de meeste ritten in de week behoren volgens het huidige juridisch kader dan nog steeds naar de woning te gaan. Hiermee vergelijkbaar is vervoer wat normaal gesproken onder jeugdwetvervoer zou behoren te vallen maar voor het “gemak” onder leerlingenvervoer is gebracht. Het betreft hier vervoer wat niet naar een woning maar naar een jeugdhulplocatie gaat.

De toekenning van het leerlingenvervoer wordt gedaan door een aantal consulenten met nog weinig ervaring op dit terrein. Om de kwaliteit van de toekenning te waarborgen wordt geadviseerd om bij de meer complexe of ongebruikelijke aanvragen voor leerlingenvervoer het vier ogen principe toe te passen waarbij een collega meekijkt naar de beslissing. Verder wordt geadviseerd om de consulenten training op het gebied van leerlingenvervoer aan te bieden.

De conclusie is dat er meer aangepast vervoer wordt toegekend dan volgens de juridische kaders van de gemeente Hilversum zou moeten. Hierbij is steeds de ouders het voordeel van de twijfel gegeven en daarbij in het belang van het kind gehandeld.

Geadviseerd wordt om in de verordening en beleidsregels hierover kaders op te nemen.

4.2.4 De daadwerkelijke uitvoering van het leerlingenvervoer

Alles kan beleidsmatig en op papier juist gaan, maar dat hoeft niet te betekenen dat het in de praktijk goed gaat. De onderzoeksvraag “*Heeft iedereen die recht heeft op leerlingenvervoer hier gebruik van gemaakt*?” gaat hierover. In dit onderzoek is geen afzonderlijk klanten tevredenheidsonderzoek gedaan naar de gemeentelijke uitvoering van het leerlingenvervoer. Voor de beantwoording is gekeken of er signalen op andere wijze binnen zijn gekomen, zoals via het samenwerkingsverband passend onderwijs.

Er zijn geen signalen dat er leerlingen geen gebruik van hebben gemaakt ook niet vanuit scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en andere betrokkenen zoals belangenverenigingen van ouders, waarschijnlijk heeft iedereen die er van gebruik kon maken het toegekend gekregen.

De uitvoering door Vervoer GV is deels onderzocht, in het klantentevredenheidsonderzoek dat Vervoer GV voorjaar 2024 heeft laten uitvoeren is de uitvoering goed beoordeeld. In het klanttevredenheidsonderzoek leerlingenvervoer geven de 180 ondervraagde ouders/verzorgers uit de regio, de dienstverlening van Vervoer Gooi en Vechtstreek gemiddeld een 7,8. Het meest tevreden zijn zij over de staat van het voertuig, de service van de chauffeur en de ontvangen informatie.

Als we deze klantentevredenheid afzetten tegen onderzoeken in andere regio's scoort Vervoer GV boven gemiddeld. In het onderzoek "Ouders over leerlingenvervoer" wat in opdracht van het ministerie van onderwijs is uitgevoerd scoort het vervoer voor de Hilversumse gemeentegrootte gemiddeld een 7,1. Waarbij de gemeente met de laagste score een 5,6 scoorde en de gemeente met de hoogste score een 7,9.

Geconcludeerd kan worden dat de uitvoering van het leerlingenvervoer door Vervoer GV voldoet aan de eisen die daaraan kan worden gesteld.

5. Aanbevelingen

Als we terug gaan naar de centrale vraagstelling: "*In hoeverre is voor de gemeente Hilversum de uitvoering van het leerlingenvervoer doeltreffend, en klantgericht verlopen in de periode vanaf 1 augustus 2021 tot en met 2023*?" kan deze vraag worden beantwoord met het gaat redelijk goed, maar kan worden verbeterd. Op de punten die verbetering behoeven, zal hieronder worden ingegaan.

5.1 Beleidsmatig

Beleidsmatig heeft het leerlingenvervoer weinig aandacht gehad, dit blijkt niet alleen uit de verouderde verordening maar ook dat er weinig aandacht is geweest voor het beperken van het gebruik van aangepast vervoer door het mogelijk maken van andere vervoersmiddelen. Zoals (elektrische) fiets of OV met begeleiding. Dit hangt ook samen met wat er van ouders wordt verwacht. In Hilversum is het bevorderen van zelfredzaamheid en gezond gedrag een uitgangspunt van het beleid, maar dit heeft binnen het leerlingenvervoer nog geen weerklank gevonden. Waar andere gemeenten inzetten op het bevorderen van het gebruik van fiets en OV is een dergelijk beleid in Hilversum nog niet gestart. In samenwerking met scholen en andere organisaties kan dit gebruik van andere vervoersmiddelen worden bevorderd. Het overgaan van aangepast vervoer naar OV of fiets heeft voor leerlingen die het aankunnen het voordeel dat hun (leef-)wereld breder kan worden. Daarnaast zorgt het ook voor minder vervoersbewegingen met de auto/bus in de stad.

Concreet worden de volgende beleidsmatige acties geadviseerd:

1. Verordening en beleidsregels vernieuwen
   De verordening en de bijbehorende beleidsregels zijn verouderd en dienen up-to-date te worden gebracht. Bij het opstellen van de verordening leerlingenvervoer kan eventueel ook het jeugdwetvervoer in die verordening worden opgenomen.
2. Opstellen duidelijke kaders van wat van ouders verwacht wordt
   Het bevorderen van de zelfstandigheid en eigen kracht is binnen het beleid van Hilversum binnen andere beleidsgebieden doorgevoerd. Binnen het leerlingenvervoer is daar nog beperkt aandacht voor gegeven. Ook het aansluiten van verordening en beleidsregels bij passend onderwijs en hier hoort ook passend leerlingenvervoer bij, kan hierbij vorm krijgen. Dit kan in samenhang met het opstellen van de beleidsregels vorm krijgen.
3. Bevorderen fiets en OV
   Het bevorderen van het gebruik van fiets en OV van leerlingen die het aan kunnen kan worden bevorderd. Dit kan samen met scholen en andere organisaties worden opgezet. Hiervan zijn in het land succesvolle voorbeelden. Het opzetten en uitvoeren van een dergelijk beleid vraagt aandacht en tijd.
4. Om bovenstaande acties te kunnen uitvoeren en te blijven uitvoeren is structurele beleidsformatie noodzakelijk, op basis van de landelijke cijfers is 0,2 fte hiervoor nodig.

5.2 Uitvoering

Het toekennen en uitvoeren van het leerlingenvervoer heeft de afgelopen periode binnen de kaders van het beleid plaatsgevonden. Vergeleken met vergelijkbare gemeenten zijn er geen

grote afwijkingen in de wijze van toekenningen, behalve waar het toekennen van vervoer o.b.v. de hardheidsclausule betreft die onder het jeugdwetvervoer behoren te vallen.

Concreet worden ten aanzien van de uitvoering de volgende acties geadviseerd:

1. Vast contactpersoon voor Vervoer GV
   Door het aanwijzen van één of twee vaste contactpersonen die voldoende mandaat hebben kunnen er sneller besluit worden genomen indien het binnen de uitvoering van het aangepast vervoer met een leerling niet goed loopt.
2. Kwaliteitscyclus
   Zorg dat bij complexe of afwijkende aanvragen voor leerlingenvervoer er wordt gecheckt door een tweede persoon om zo ook uniformering in de toekenningen van het leerlingenvervoer ontstaat. Verder wordt geadviseerd om de consulenten training op het gebied van leerlingenvervoer aan te bieden.

5.3 Relatie tot Vervoer GV

Door de inbesteding van het vervoer is de gedachte ontstaan dat er meer sturing op de uitvoering en de kosten van het leerlingenvervoer mogelijk is. Dit is maar zeer beperkt mogelijk, dit is wel mogelijk bij de wijze van de toerekening van de kosten aan de deelnemende gemeenten. Voor het grootste deel is er maar beperkt invloed mogelijk, de planning van de ritten is een zeer complex geheel waar van bovenaf nauwelijks invloed op uit te voeren is.

Daarnaast worden de kosten van het leerlingenvervoer het meest beïnvloed door het aantal leerlingen die een toekenning hebben gehad. Hierover gaat de gemeente en niet Vervoer GV.

Leerlingenvervoer & Jeroen Peters

Wie is Jeroen Peters?

Jeroen Peters heeft ruim 35 jaar ervaring op het gebied van het leerlingevervoer als (interim) beleidsmedewerker, (juridisch) adviseur op het gebied van het leerlingenvervoer met procedures tot en met de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Jeroen Peters is één van de weinige specialisten binnen het Nederlandse leerlingenvervoer. Door gemeenten is hij ingezet voor o.a. de volgende werkzaamheden:

- ✓ Onderzoeken naar uitvoering van het leerlingenvervoer
- ✓ Opstellen en aanpassen van de verordening en beleidsregels leerlingenvervoer;
- ✓ Voeren van procedures bij bezwarencommissie, rechtbank en Raad van State;
- ✓ Adviseren bij lastige aanvragen;
- ✓ Overleggen met adviesraden over het leerlingenvervoer;
- ✓ Bemiddelen bij discussie met of tussen ouders;
- ✓ Maken van afspraken met scholen en samenwerkingsverbanden;
- ✓ Adviseren over bezuinigingen binnen het leerlingenvervoer;
- ✓ Afstemming tussen het jeugdwet- en leerlingenvervoer;
- ✓ Geven van een second opinions;
- ✓ Etc.

Deze werkzaamheden worden bij een groot aantal gemeenten uitgevoerd variërend van G4 gemeenten tot kleine gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten.

Hiernaast is hij docent en trainer op het gebied van het leerlingenvervoer bij Segment https://segment.nl/domeinen/39/leerlingenvervoer.

Op LinkedIn is hij de beheerder van de groep leerlingenvervoer met ruim 1.000 leden. https://www.linkedin.com/groups/1876320/

Bijlage 1 Onderzoeksopdracht

Hilversum Mediastad

VOORSTEL

zaaknummer:	1396143
afdelingsnaam:	Sociaal Domein
steller:	J. Meester
telefoonnummer	06-18729542
onderwerp:	Onderzoek Leerlingenvervoer Art. 213a

Voorstel

1. De onderzoeksopdracht Art. 213a (bijlage 1) naar de doeltreffendheid en klantgerichtheid van de inrichting van het leerlingenvervoer van de gemeente Hilversum vast te stellen en aan de raad aan te bieden;
2. Het onderzoek extern te laten uitvoeren.

Samenvatting

Het leerlingenvervoer houdt gemeentelijk Nederland al een tijdje bezig. Een zoektocht in verschillende media van de afgelopen tijd levert al snel een keur aan berichtgeving over het leerlingenvervoer op. In de gemeente Hilversum zijn er artikel 41 vragen gesteld rondom de uitvoering van het leerlingenvervoer. Daarbij zijn ook vragen gesteld over het toepassen van het zogenaamde afstandscriterium van 6 kilometer. Het lijkt er op dat Hilversum, in vergelijking met de regiogemeentes in Gooi en vechtstreek, relatief veel korte ritten heeft.

In het kader van artikel 213a van de Gemeentewet is het College van Burgemeester en Wethouders verplicht periodiek onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur op een bepaald beleidsterrein. Het college wordt gezien de actualiteit en de ontwikkelingen binnen het leerlingenvervoer daarom voorgesteld om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en klantgerichtheid van het leerlingenvervoer. De raad wordt medio 2024 geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek.

Inleiding

Sinds 1987 is het leerlingenvervoer gedecentraliseerd en onder verantwoordelijkheid van gemeenten gekomen. Gemeenten werden verplicht om regels op te stellen over het vervoer van leerlingen naar scholen voor (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs.

In de verordening leerlingenvervoer die gemeenten op grond van deze verplichting hebben vastgesteld, wordt het vervoer van huis naar school geregeld voor kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen en/of waarvan ouders niet in staat zijn hun kinderen te brengen en te halen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van voorzieningen die dit mogelijk maken en moet de kwaliteit van deze voorzieningen borgen.

In de Gooi en Vechtstreek kochten gemeenten tot 1 augustus 2021 het leerlingenvervoer gezamenlijk in. De Regio voerde namens de regiogemeenten het contractbeheer uit. Vanaf 1 augustus 2021 nemen de gemeenten gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het zogenaamde doelgroepenvervoer en geven de ondersteuning niet langer vorm door middel van aanbestedingen. Met het oog op de lange termijn hebben de gemeenten in 2021 besloten zelf te investeren in het personeel en materieel door het Wmo-vervoer, leerlingen- en jeugdhulpvervoer te bundelen en onder onze gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek (Vervoer Gooi en Vechtstreek BV) uit te voeren.

De gemeenten beogen hiermee de negatieve effecten van marktwerking uit de dagelijkse dienstverlening te halen en te zorgen dat de reiziger en de chauffeur of de medewerker op de centrale elkaar kennen. Daarnaast is het mogelijk met een lange termijn horizon te investeren in technologie om de reizigers te ondersteunen bij hun reis, de aansluiting met het openbaar vervoer te verbeteren en de verduurzaming van het wagenpark mogelijk te maken.

De verordening leerlingenvervoer in Hilversum dateert uit 2015. Deze sluit inhoudelijk nog wel aan op de huidige modelverordening van de VNG uit 2020.Er is echter geconstateerd dat de modelverordening van VNG gebruiksvriendelijker is in met name de leesbaarheid. Naar verwachting komt in het schooljaar 2024/2025 de VNG met een nieuwe modelverordening.

In het afstemmingsoverleg tussen rekenkamer, accountant en het college op 31 oktober 2023 is dit onderzoek voor het jaar 2024 aangekondigd.

Probleemstelling/doel

Het primaire doel van deze opdracht is om diepgaand inzicht te verkrijgen in de doelmatigheid, doeltreffendheid en klantgerichtheid van het huidige leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum. Deze analyse is van belang om richting en sturing te geven aan de vormgeving van toekomstig integraal beleid en uitvoering. Bovendien zal dit onderzoek ondersteuning bieden bij het intern verantwoorden en een intern leerproces initiëren van ons handelen en beheersing van de kosten.

Daarnaast moet meer inzicht gekregen worden in de oorzaken achter het aantal leerlingen dat een reisafstand van minder dan 6 kilometer heeft en hoe dit samenhangt met het onderwijsaanbod in Hilversum. In de onderzoeksopzet wordt daarmee voldaan aan de toezegging (T23-108) om de 6-kilometergrens voor leerlingenvervoer mee te nemen in het 213a-onderzoek. Ook wordt de actuele (juridische) grondslag en daarmee de sturingsmogelijkheden van de gemeente Hilversum nader in kaart gebracht. Het onderzoek moet uiteindelijk richting geven aan het verder vormgeven van toekomstig integraal beleid en uitvoering van het leerlingenvervoer.

In dit kader wordt onderzocht welke beleids- en sturingsmogelijkheden aanwezig zijn binnen de bestaande wetgeving. Daarnaast wordt de werking van onze beleidscyclus met betrekking tot leerlingenvervoer geëvalueerd, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de mate waarin de uitvoering en de sturing bijdragen aan het behalen van gestelde doelstellingen binnen een integrale aanpak van onderwijs en leerlingenvervoer. Deze systematische benadering stelt ons in staat om niet alleen de effectiviteit van het huidige beleid te meten, maar ook om verbeterpunten te identificeren voor een geoptimaliseerd leerlingenvervoerssysteem in de toekomst.

Door dit grondige onderzoek krijgt de gemeente meer inzicht in de huidige situatie van het

leerlingenvervoer en waardevolle inzichten die als basis kunnen dienen voor strategische besluitvorming en het mogelijk herformuleren van beleidsrichtlijnen.

Onderzoeksopzet specifiek Art. 213a

Het betreft hier een onderzoek in handen van het college van burgemeester en wethouders. De regels waaraan dit soort onderzoek dient te voldoen, zijn echter door de gemeenteraad middels een verordening vastgelegd. Doel van het zogenaamde Art 213a onderzoek is om het 'gevoerde bestuur' te onderzoeken in termen van doelmatigheid en doeltreffendheid. Het idee is dat gemeenten dit als een prikkel gebruiken om in het algemeen doelmatiger en doeltreffender te opereren. Het college dient de rekenkamer tijdig te informeren over de gekozen onderzoeksonderwerpen (om eventuele dubbelingen te voorkomen) en ook moet ze de raad op de hoogte brengen van de uitkomsten van het onderzoek. Het college is niet vrij in haar keuze om 213a-onderzoek toe te passen, maar is dus verplicht om periodiek dit onderzoek uit te voeren.

In dit kader wordt m.b.t. leerlingenvervoer ook onderzocht welke beleids- en sturingsmogelijkheden aanwezig zijn binnen de bestaande wetgeving. Daarnaast wordt de werking van onze beleidscyclus met betrekking tot leerlingenvervoer geëvalueerd, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de mate waarin de uitvoering en de ambtelijke sturing bijdragen aan het behalen van gestelde doelstellingen binnen een integrale aanpak van onderwijs en leerlingenvervoer. Deze systematische benadering stelt ons in staat om niet alleen de effectiviteit van het huidige beleid te meten, maar ook om verbeterpunten te identificeren voor een geoptimaliseerd leerlingenvervoerssysteem in de toekomst.

Door dit grondige onderzoek krijgt de gemeente meer inzicht in de huidige situatie van het leerlingenvervoer en waardevolle inzichten die als basis kunnen dienen voor strategische besluitvorming ten behoeve van het mogelijk herformuleren van beleidsrichtlijnen en wijziging van de huidige verordening. De uitkomst van het onderzoek zal ook nader worden bekeken in de relatie tot de Regio.

<u>Vraagstelling van het onderzoek</u>
De doelstelling van het onderzoek naar het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum leidt tot de volgende vraagstelling:

In hoeverre is voor de gemeente Hilversum de uitvoering van het leerlingenvervoer doeltreffend, en klantgericht verlopen in de periode vanaf 1 augustus 2021 tot en met 2023?

Deelvragen
Om tot een goede beantwoording van de onderzoeksvraag te komen, zijn er deelvragen geformuleerd:

1. Wat betreft het beleid:
   a. Wat is het wettelijke kader voor de uitvoering van het leerlingenvervoer?
   b. Welke beleidsdoelstelling(en) voor het (toekennen van) leerlingenvervoer heeft de gemeente Hilversum geformuleerd?
   c. Welke ruimte laat het wettelijk kader de gemeente en hoe verhoudt deze ruimte zich tot de gemaakte keuzes in de gemeentelijke verordening en in de uitvoering van het beleid?

2. Wat betreft de taken:
   a. Beschrijving van de taken inzake leerlingenvervoer die de gemeente Hilversum zelf uit voert (beoordelen van aanvragen leerlingenvervoer).
   b. Beschrijving van de taken inzake leerlingenvervoer die zijn uitbesteed aan Vervoer BV.
   c. Beschrijving van de huidige juridische vorm van vervoer BV. Op welke wijze is de huidige, Hilversumse ambtelijke sturing op operationeel en tactisch niveau georganiseerd?

3. Wat betreft doeltreffendheid en klantgerichtheid:

a. In welke mate zijn de taken inzake leerlingenvervoer die de gemeente Hilversum zelf uitvoert, goed verlopen?
b. Heeft iedereen die recht heeft op leerlingenvervoer hier gebruik van gemaakt? (Oftewel: Heeft het beleid het beoogde effect gehad?)

4. Wat betreft conclusies en aanbevelingen:
   a. Welke conclusies en aanbevelingen zijn er te trekken c.q. te geven met betrekking tot de verordening, beleidsregels en onze eigen taken? Wat zijn de effecten op de doeltreffendheid en klantgerichtheid van de uitvoering van het leerlingenvervoer in de gemeente Hilversum?

Argumenten

1.1 De bevoegdheid om regels te stellen over de interne onderzoeken is neergelegd bij de raad in zijn taak kaders te stellen.
In de Verordening 213a (onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Hilversum) is opgenomen dat er minimaal 1 onderzoek per jaar plaatsvindt, naast de verplichting *tot 1 onderzoek naar een verbonden partij en/of samenwerkingsverband.*

1.2 Bij de beantwoording van de art 41 vragen betreffende het leerlingenvervoer is toegezegd dat er onderzoek gedaan zal worden.
Gezien de ouderdom van de huidige verordening in combinatie met de veranderingen en druk op het leerlingenvervoer, is dit een goed moment om onderzoek uit te laten voeren.

1.3 Het onderzoek levert aanknopingspunten op waarmee de inrichting van het leerlingenvervoer verbeterd kan worden.
De aanknopingspunten kunnen op de diverse niveaus liggen; verordening, beleidsregels, sturing en/of uitvoering. In vergelijking met de andere gemeentes in onze regio zijn er relatief veel korte ritten (6 km.). De analyse moet helderheid verschaffen in de reden van die afwijking. Is dat gelegen in het scholenaanbod, interne regelgeving of is de uitvoering anders georganiseerd.

1.4 Door het onderzoek uit te voeren wordt voldaan aan de toezegging T23-108.
In de onderzoeksopzet wordt de 6-kilometergrens voor leerlingenvervoer meegenomen in het 213a-onderzoek. Daarmee is toezegging T23-108 afgehandeld.

2. Het onderzoek wordt met het oog op de benodigde specifieke kennis van het leerlingenvervoer, het gebruik hiervan bij andere gemeenten en de noodzakelijke onafhankelijkheid uitbesteed aan een externe partij.
Gezien de benodigde expertise, onafhankelijkheid en het huidige beslag op de interne capaciteit is er gekozen voor uitbesteding van dit onderzoek aan een externe partij. Er is gekozen voor een aanbesteding welke past binnen de geldende rechtmatigheidskaders van Inkoop en Aanbesteding.

Kanttekeningen.

1.1 Interne onderzoeken nemen veel tijd in beslag.
Het is wenselijk dat de onderzoeken aansluiten bij de onderzoekbehoefte van de organisatie / bestuur. Het heeft de voorkeur onderwerpen te onderzoeken die bestuurlijk of beleidsmatig in de belangstelling staan.

1.2 Het instrument van artikel 213a Gemeentewet is ontworpen als instrument voor interne beheersing voor het dagelijks bestuur, het college.

Het is daarmee geen verantwoordingsinstrument maar een instrument voor zelfonderzoek. Een intern onderzoek wordt gezien als "interne spiegel", een nuttige feedbackfunctie om de hiaten van de interne beheersing van de bedrijfsvoering op te sporen en te verbeteren. Dit onderzoek voldoet in ruime mate aan deze functie.

1.3 *Doelmatigheid krijgt geen aandacht.*
Vanuit de regio wordt opdracht gegeven om een tussenevaluatie uit te voeren over de Vervoer BV. In de evaluatie worden de effectiviteit en naleving van gestelde doelen onderzocht. Het onderzoek kent daarbij 4 pijlers, te weten doelmatigheid en betrouwbaarheid, inclusief werkgeverschap, duurzaam en uitstootvrij vervoer, financiële gezondheid. Omdat dit proces regionaal in gang is gezet, zal de doelmatigheid in het voorgestelde artikel 213a-onderzoek geen aandacht krijgen.

1.4 *Voor het schooljaar 2024/2025 kunnen de verbeteringen niet meegenomen worden.*
In Q3 van 2024 is de richting bekend en zijn eventuele verbeter-richtingen opgenomen in de conceptverordening en beleidsregels. Deze wijzigingen kunnen niet meer meegenomen worden voor de nieuwe aanvragen betreffende het nieuwe schooljaar 2024/2025. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de sturing door de gemeente van Vervoer BV. Als uit het onderzoek aanvullende voorstellen komen, is de implementatietermijn afhankelijk van de impact van de verbeterpunten.

2 *De interne onderzoeken zijn in principe ook zelf uit te voeren.*
Gezien de benodigde expertise, onafhankelijkheid en het huidige beslag op de interne capaciteit is er gekozen voor uitbesteding van dit onderzoek aan een externe partij. Er is gekozen voor een aanbesteding welke past binnen de geldende rechtmatigheidskaders van Inkoop en Aanbesteding.

Financiën, middelen & capaciteit

De kosten voor dit onderzoek bedragen 17.500,- en komen ten laste van het budget voor artikel 213a-onderzoeken. Het traject tot en met besluitvorming is mogelijk vanuit de huidige capaciteit en de gedekte kosten van het onderzoek. Het is nog niet bekend of het in uitvoering brengen van mogelijke verbetervoorstellen binnen de huidige bemensing en budgetten uitgevoerd kan worden.

Uitvoering

De doorlooptijd van het onderzoek is ongeveer 2 maanden. Dat betekent dat voor de zomer de verbetervoorstellen conform de planning gereed kunnen zijn. Aanpassingen in de verordening krijgen dan hun effect vanaf het schooljaar 2025/2026.
In het onderzoek worden tevens geformuleerde beleidsdoelstellingen en uitgangspunten vanuit onderwijs en de visie sociaal domein ter toetsing meegenomen.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

Bijlage 2: Wettelijke bepalingen leerlingenvervoer

Wet op het primair onderwijs

Artikel 4. Kosten van leerlingenvervoer

1 Ten behoeve van het schoolbezoek verstrekt het college van burgemeester en wethouders aan ouders van in de gemeente verblijvende leerlingen op aanvraag vergoeding van de door het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk te achten vervoerskosten. De gemeenteraad stelt daartoe een nadere regeling vast, met inachtneming van het bepaalde in de volgende leden.

2 De regeling maakt geen onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs.

3 De regeling eerbiedigt de op godsdienst of levensbeschouwing van de ouders berustende keuze van een school.

4 De regeling houdt rekening met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet en voorziet erin dat het vervoer kan plaatsvinden op een wijze die voor de leerling passend is. De regeling bepaalt op welke wijze het college van burgemeester en wethouders terzake advies van deskundigen inwint.

5 De regeling bepaalt dat de kosten worden vergoed van vervoer over de afstand tussen de woning van de leerling en

a. de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke basisschool of, indien een leerling op het onderwijs van een speciale school voor basisonderwijs is aangewezen, de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke speciale school voor basisonderwijs,

b. een andere basisschool of speciale school voor basisonderwijs, indien het vervoer naar die school voor de gemeente minder kosten met zich mee zou brengen dan het vervoer naar de basisschool onderscheidenlijk speciale school voor basisonderwijs, bedoeld onder a, en de ouders met het vervoer naar die andere school instemmen,

c. de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke speciale school voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband van de basisschool waarvan de leerling afkomstig is, indien de ouders met het vervoer naar die speciale school voor basisonderwijs instemmen, of

d. een andere speciale school voor basisonderwijs in het onder c bedoelde samenwerkingsverband, indien het vervoer naar die school voor de gemeente minder kosten met zich zou brengen dan het vervoer naar de speciale school voor basisonderwijs, bedoeld onder c, en de ouders met het vervoer naar die andere school instemmen.

6 Bij de toepassing van het vijfde lid worden de afstanden gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg en wordt de keuze van de ouders, bedoeld in het derde lid, in acht genomen.

7 De regeling kan ten aanzien van ouders wier inkomen tezamen meer bedraagt dan € 17 700 bepalen dat slechts vergoeding wordt verstrekt voor zover de kosten van vervoer de kosten van het openbaar vervoer over de door de gemeenteraad op grond van het achtste lid vastgestelde afstand te boven gaan, welke afstand ten hoogste 6 kilometer bedraagt. Bij de berekening van het inkomen wordt uitgegaan van het inkomen in het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin het schooljaar waarvoor vergoeding wordt gevraagd, begint. De kosten van het openbaar vervoer, bedoeld in de eerste volzin, betreffen de kosten van openbaar vervoer die op grond van de zone-indeling in de regeling die is gebaseerd op artikel 30, eerste lid, van de Wet personenvervoer 2000, voor de afstand redelijkerwijs zouden worden gemaakt, ongeacht de aanwezigheid van openbaar vervoer of het daadwerkelijk gebruik ervan. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het tiende lid voorziet de regeling in een overeenkomstig de

derde volzin berekende financiële bijdrage van de ouders. Het bedrag, bedoeld in de eerste volzin, wordt met ingang van 1 januari 1999 jaarlijks aangepast aan de wijziging die het indexcijfer van de regelingslonen van volwassen werknemers heeft ondergaan ten opzichte van het voorafgaande jaar, en afgerond op een veelvoud van € 450. Het aangepaste bedrag treedt in de plaats van het in de eerste volzin bedoelde bedrag.
8 De regeling kan bepalen dat geen aanspraak op vergoeding bestaat op grond van de afstand tussen de voor de leerling toegankelijke school en de woning van de leerling, gemeten langs de kortste, voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.
9 De regeling kan bepalen dat voor een leerling die ouder is dan een bepaalde leeftijd, de aanspraak op vergoeding wordt beperkt tot de kosten van openbaar vervoer, dan wel, indien zulks in redelijkheid kan worden verlangd, een goedkopere wijze van vervoer. In dat geval dient de regeling erin te voorzien, dat uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in het vierde lid voor die leerlingen voor wie openbaar vervoer ontbreekt en de in de vorige volzin bedoelde goedkopere wijze van vervoer in redelijkheid niet kan worden verlangd.
10 De regeling kan bepalen dat de gemeente, in plaats van vergoeding in geld te geven, het vervoer verzorgt of doet verzorgen.
11 De regeling kan voor leerlingen voor wie de afstand bedoeld in het vijfde lid, meer bedraagt dan 20 kilometer, bepalen dat de hoogte van de vergoeding afhankelijk is van de financiële draagkracht van de ouders, of dat het vervoer dat de gemeente verzorgt of doet verzorgen geschiedt tegen een van de financiële draagkracht van de ouders afhankelijke bijdrage tot ten hoogste het bedrag van de kosten van het vervoer van de desbetreffende leerling. In dat geval bevat de regeling tevens voorschriften omtrent de bepaling van de financiële draagkracht van de ouders. De eerste volzin is niet van toepassing voor een leerling van een speciale school voor basisonderwijs voor wie geldt dat de afstand tot de dichtstbijzijnde openbare of bijzondere speciale school voor basisonderwijs meer dan 20 kilometer bedraagt.
12 De regeling kan bepalen dat het college van burgemeester en wethouders in bijzondere gevallen de bevoegdheid heeft ten gunste van de ouders van de inhoud van de regeling af te wijken.
13 Het zevende tot en met negende lid en het elfde lid zijn niet van toepassing op leerlingen die wegens hun lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege een zodanige handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken.

Wet op de expertisecentra

Artikel 4. Kosten van leerlingenvervoer

1 Ten behoeve van het schoolbezoek verstrekt het college van burgemeester en wethouders aan ouders van in de gemeente verblijvende leerlingen, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling op aanvraag vergoeding van de door het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk te achten vervoerskosten. De gemeenteraad stelt daartoe een nadere regeling vast, met inachtneming van het bepaalde in de volgende leden.

2 De regeling maakt geen onderscheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs.

3 De regeling eerbiedigt de op godsdienst of levensbeschouwing van de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, van de leerling berustende keuze van een school.
4 De regeling houdt rekening met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet en voorziet erin dat het vervoer kan plaatsvinden op een wijze die voor de leerling passend is, met dien verstande dat voor leerlingen die voortgezet speciaal onderwijs volgen geldt dat zij slechts aanspraak op bekostiging van vervoerskosten kunnen maken indien zij wegens hun handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege hun handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken. De regeling bepaalt op welke wijze het college van burgemeester en wethouders terzake advies van deskundigen inwint.
5 De regeling bepaalt dat de kosten worden vergoed van vervoer over de afstand tussen de woning van de leerling en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, met inachtneming van de keuze van de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, van de leerling, en gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg, tenzij vervoer met betrekking tot een verder weg gelegen school voor de gemeente minder kosten met zich zou brengen en de ouders onderscheidenlijk de leerling met het vervoer naar die school instemmen.
6 De regeling bepaalt in welke gevallen en onder welke voorwaarden het college van burgemeester en wethouders aan in de gemeente wonende ouders van leerlingen die met het oog op het volgen van voor hen passend speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs in een internaat of pleeggezin verblijven, op aanvraag vergoeding verstrekt ten behoeve van de kosten verbonden aan het weekeinde- en vakantievervoer.
7 De regeling kan per schoolsoort, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, en onverminderd het bepaalde in het vierde lid voor leerlingen die wegens hun lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, bepalen dat geen aanspraak op vergoeding bestaat op grond van de afstand tussen de voor de leerling toegankelijke school en de woning van de leerling, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.
8 De regeling kan per schoolsoort, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, bepalen dat voor een leerling die ouder is dan een bepaalde leeftijd, de aanspraak op vergoeding wordt beperkt tot de kosten van openbaar vervoer, dan wel, indien zulks in redelijkheid kan worden verlangd, een goedkopere wijze van vervoer. In dat geval dient de regeling erin te voorzien, dat uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in het vierde lid voor die leerlingen voor wie openbaar vervoer ontbreekt en de in de vorige volzin bedoelde goedkopere wijze van vervoer in redelijkheid niet kan worden verlangd en voor die leerlingen die wegens hun lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen.

9 De regeling kan bepalen dat de gemeente, in plaats van vergoeding in geld te geven, het vervoer verzorgt of doet verzorgen.
10 De regeling kan bepalen dat het college van burgemeester en wethouders in bijzondere gevallen de bevoegdheid heeft ten gunste van de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, ten gunste van de leerling van de inhoud van de regeling af te wijken

Wet voortgezet onderwijs 2020

Artikel 8.28. Leerlingenvervoer

Het college van burgemeester en wethouders verstrekt aan ouders van leerlingen die in de gemeente verblijven, op hun aanvraag vergoeding van de vervoerskosten die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht. De aanvraag heeft uitsluitend betrekking op leerlingen die door een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap[2] voor hun schoolbezoek:

a. niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken; of
b. zijn aangewezen op ander vervoer dan openbaar vervoer.

Artikel 8.29. Gemeentelijke verordening leerlingenvervoer

1 De gemeenteraad stelt bij verordening regels vast over het leerlingenvervoer.
2 In de verordening wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbaar en bijzonder onderwijs en wordt de schoolkeuze van de ouders die berust op godsdienst of levensovertuiging geëerbiedigd.
3 In de verordening wordt rekening gehouden met de inzet die redelijkerwijs kan worden verlangd van ouders en wordt voorzien in een manier van vervoer die passend is voor de leerling. In de verordening wordt bepaald op welke wijze het college van burgemeester en wethouders advies laat uitbrengen door deskundigen over de manier van vervoer die voor de leerling passend is.
4 In de verordening wordt bepaald dat het college van burgemeester en wethouders de kosten vergoedt van vervoer over de afstand tussen de woning van de leerling en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, met inachtneming van de keuze van de ouders, tenzij vervoer naar een verder weg gelegen school voor de gemeente minder kosten met zich zou brengen en de ouders instemmen met het vervoer naar die school. In de verordening kan worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders in plaats van een vergoeding in geld te geven, het vervoer verzorgt of laat verzorgen.
5 In de verordening kan worden bepaald dat het college van burgemeester en wethouders in bijzondere gevallen ten gunste van de ouders kan afwijken van de verordening.

[2] In de loop van 2024 zal hieraan “psychische” worden toegevoegd (Staatsblad 2024, 109)

Bijlage 3 Verordening leerlingenvervoer Hilversum 2015 beschouwd

Artikel 1. Begripsomschrijving In deze verordening wordt verstaan onder:	
college: het college van burgemeester en wethouders van Hilversum;	
aangepast vervoer: vervoer per besloten (school)busvervoer, taxi, taxibus of bustaxi;	Touringcar ontbreekt hierbij, deze kan als mogelijkheid worden opgenomen om een grotere groep leerlingen, zonder zware problematiek, te kunnen vervoeren. Denk hierbij aan leerlingen van een school op een specifieke levensovertuiging of groepen leerlingen van een taalklas van een basisschool.
afstand: afstand tussen de woning en de school, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;	
begeleider: ouder of persoon die door de ouders wordt ingezet om de leerling tijdens het vervoer te begeleiden;	
commissie van onderzoek: commissie als bedoeld in artikel 41, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra;	Kan vervallen
commissie voor de begeleiding: commissie als bedoeld in artikel 40b van de Wet op de expertisecentra;	Kan vervallen
	Deskundige ontbreekt bij de begripsbepalingen, Concept: deskundige: onafhankelijk medisch, gedragsdeskundig of pedagogisch deskundige;
eigen vervoer: vervoer per eigen motorvoertuig of fiets;	
	Gehandicapte leerling ontbreekt. Concept: gehandicapte leerling: een leerling als bedoeld in dit artikel, die door een structurele lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap niet, of niet zelfstandig van het openbaar vervoer of de fiets gebruik kan maken;
inkomen: inkomensgegeven als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder e, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, in het peiljaar, bedoeld in artikel 4, zevende lid, van de Wet op het primair onderwijs;	
leerling: leerling van een school als bedoeld in dit artikel;	Toevoegen ingeschreven? Hierdoor vallen wenplekken etc. buiten het LLV
ondersteuningsplan: 1°. voor het primair onderwijs: ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 18a,	Kan evt. vervallen

zevende tot en met tiende lid, van de Wet op het primair onderwijs; of 2°. voor het voortgezet onderwijs: ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 17a, zevende tot en met tiende lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;	Wvo is vervangen door Wvo 2020
opdc: orthopedagogisch en -didactisch centrum als bedoeld in artikel 17a, lid 10a, van de Wet op het voortgezet onderwijs;	Kan vervallen
openbaar vervoer: voor een ieder openstaand personenvervoer per bus, trein, metro, tram, veerdienst of auto;	Nieuwe omschrijving: openbaar vervoer: voor een ieder openstaand personenvervoer;
opstapplaats: plaats aangewezen door het college, vanaf waar de leerling gebruik kan maken van het vervoer;	
ouders: ouders, voogden of verzorgers van de leerling;	Aan de omschrijving van ouders kan ook worden toegevoegd “de meerderjarige handelingsbekwame leerling” daarmee hoeft die zinsnede niet te worden herhaald. Voorstel: ouders: ouder(s), voogden of verzorgers van de leerling of de meerderjarige handelingsbekwame leerling ;
regionale verwijzingscommissie: commissie als bedoeld in artikel 10g van de Wet op het voortgezet onderwijs;	Kan vervallen
reistijd: totale tijdsduur die ligt tussen het verlaten van de woning en de aanvang van de schooldag volgens de schoolgids, minus maximaal 10 minuten, indien en voor zover de leerling het schoolgebouw met bijbehorend terrein gewoonlijk eerder bereikt dan de schoolgids aangeeft, dan wel de totale tijdsduur die ligt tussen het einde van de schooldag volgens de schoolgids en de aankomst bij de woning, plus een eventuele wachttijd voor het openbaar vervoer of maximaal 10 minuten bij gebruikmaking van aangepast vervoer;	
samenwerkingsverband: 1°. voor het primair onderwijs: samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18a, tweede en vijftiende lid, van de Wet op het primair onderwijs; of 2°. voor het voortgezet onderwijs: samenwerkingsverband als bedoeld in artikel	

17a, tweede en zestiende lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;	
-school: 1°.basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs; 2°. school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra; of 3°. school voor voortgezet onderwijs als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs;	Verwijzing naar Wvo is verouderd, wet heet tegenwoordig Wvo 2020
stage: praktische leertijd bij de beroepsopleiding;	
toegankelijke school: school waarop de leerling is aangewezen van de verlangde godsdienstige of levensbeschouwelijke richting dan wel de openbare school;	
vervoer: openbaar vervoer, aangepast vervoer of eigen vervoer tussen de woning dan wel de opstapplaats en de school dat plaatsvindt in aansluiting op het begin en einde van de schooldag volgens de schoolgids, tenzij de structurele handicap van een leerplichtige leerling die aansluiting onmogelijk maakt;	
vervoersvoorziening: 1°. bekostiging van de goedkoopst mogelijke wijze van openbaar vervoer voor de leerling en zo nodig diens begeleider; 2°. aanbieding van aangepast vervoer dat de gemeente verzorgt of doet verzorgen; of 3°. gehele of gedeeltelijke bekostiging van de door het college noodzakelijk geachte vervoerkosten van de leerling en zo nodig diens begeleider;	
woning: plaats waar de leerling structureel en feitelijk verblijft.	

Artikel 2. De door het college noodzakelijk te achten vervoersvoorziening	
1.Ten behoeve van het schoolbezoek kent het college aan de ouders van in de gemeente Hilversum verblijvende leerlingen op aanvraag een vervoersvoorziening toe met inachtneming van het bepaalde in deze verordening.	Is het in Hilversum gebruikelijk om i.p.v. gemeente “gemeente Hilversum” voluit te schrijven?
2.Indien het college toepassing geeft aan het eerste lid, verlangt het van de ouders aan wie slechts een gedeeltelijke bekostiging van de vervoerskosten toekomt, betaling van een bijdrage tot ten hoogste het bedrag dat de ouders volgens het bepaalde in deze verordening moeten bijdragen aan de kosten van het vervoer. Weigering tot of nalatigheid in de betaling van de in de vorige volzin bedoelde bijdrage doet de aanspraak op de vervoersvoorziening vervallen.	
3.De bepalingen in deze verordening laten de verantwoordelijkheid van de ouders voor het schoolbezoek van hun kinderen onverlet.	
4.Indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, wordt de vervoersvoorziening op aanvraag verstrekt aan de leerling.	

Artikel 3. Vervoersvoorziening naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school	
1.Een vervoersvoorziening wordt toegekend over de afstand tussen de woning dan wel de opstapplaats en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, tenzij vervoer naar een verder weggelegen school voor de gemeente minder kosten met zich mee zou brengen en de ouders met het vervoer naar die school schriftelijk instemmen.	
2.Indien ouders een vervoersvoorziening aanvragen voor het bezoeken van een school, die op grotere afstand van de woning is gelegen dan een andere school van dezelfde onderwijssoort, ontstaat slechts aanspraak op een vervoersvoorziening naar eerstgenoemde school als door de ouders schriftelijk wordt verklaard dat zij overwegende bezwaren hebben tegen het openbaar onderwijs dan wel tegen de richting van het onderwijs van alle bijzondere scholen, van de soort waarop de leerling is aangewezen, die dichterbij de woning zijn gelegen.	
3.Het college betrekt bij de beoordeling van de aanvraag van een vervoersvoorziening het ondersteuningsplan, zoals dat is vastgesteld door het samenwerkingsverband na overleg met het college.	

Artikel 4. Toekenning vervoersvoorziening	
Het college bepaalt bij de toekenning van de vervoersvoorziening de wijze en het tijdstip van de verstrekking dan wel de uitbetaling, alsmede de tijdsduur van de toegekende vervoersvoorziening.	

Artikel 5. Aanvraagprocedure	
1.Een aanvraag voor een vervoersvoorziening wordt gedaan door indiening bij het college van een volledig ingevuld en door de ouders ondertekend formulier, voorzien van de op het formulier vermelde gegevens.	Toevoegen “papieren of digitaal formulier”
2.Indien dit voor een juiste beoordeling van de aanvraag noodzakelijk is, kan het college de ouders verzoeken aanvullende gegevens te verstrekken.	
3.Het college besluit over de aanvraag binnen acht weken na ontvangst van alle benodigde gegevens.	Dit staat al in de Awb
4.Het college kan het in het vorige lid bedoelde besluit met ten hoogste vier weken verdagen. Het stelt de aanvrager hiervan schriftelijk in kennis.	De bepaling in de Awb geeft meer ruimte, nu is de maximale termijn 12 weken en bij wachten op extern advies is dat soms krap
5.Indien een vervoersvoorziening wordt toegekend geldt deze: **a.** wanneer het een bekostiging betreft, met ingang van de door de ouders verzochte datum, met dien verstande dat de datum niet ligt vóór de datum van ontvangst van de aanvraag; **b.** wanneer het aanbieding van aangepast vervoer betreft, met ingang van een datum die zo mogelijk aansluit bij de door de ouders verzochte datum.	Bij b. kan eventueel ook een vast moment per maand/zes weken worden genoemd om de hoeveelheid wijzigingsmomenten te beperken.

Artikel 6. Doorgeven van wijzigingen	
1.De ouders zijn verplicht wijzigingen, die van invloed kunnen zijn op de toegekende vervoersvoorziening, onder vermelding van de datum van wijziging, onverwijld schriftelijk mede te delen aan het college.	
2.Indien sprake is van een wijziging die van invloed is op de toegekende vervoersvoorziening, vervalt de aanspraak daarop en kent het college al dan niet opnieuw een vervoersvoorziening toe.	
3.Indien de ouders niet voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, en het college een wijziging als bedoeld in het tweede lid vaststelt, waardoor blijkt dat ten onrechte een vervoersvoorziening is verstrekt, vervalt de aanspraak op de vervoersvoorziening terstond en kent het college al dan niet opnieuw een	

vervoersvoorziening toe. Het college deelt zijn besluit schriftelijk mee aan de ouders.	
4.Ten onrechte genoten bekostiging kan van de ouders worden teruggevorderd, dan wel worden verrekend bij een eventuele nieuw verstrekte vervoersvoorziening.	
	Het is mogelijk om andere sancties aan niet betalen te verbinden bijv. het niet meer vervoeren.

Artikel 7. Peildatum leeftijd leerling	
Voor het toekennen van een vervoersvoorziening op basis van artikel 11 is de leeftijd van de leerling op 1 augustus van het schooljaar waarop de voorziening betrekking heeft bepalend.	De peildatum kan ook in het artikel zelf worden opgenomen (nu art. 11)

Artikel 8. Andere vergoedingen	
De aanspraak op een toelage, voor zover die voor de betreffende leerling betrekking heeft op de reiskosten, wordt op een bekostiging in mindering gebracht, dan wel als eigen bijdrage in rekening gebracht.	

§ 2 Bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor primair onderwijs

Artikel 9. Algemene bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor primair onderwijs	
1. In deze paragraaf wordt verstaan onder school: a. een basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs; of b. een school voor speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra	Het opdelen van de verordening in paragrafen voor primair en voortgezet onderwijs maakt dat de verordening lastig te lezen is. Dit kan anders worden opgezet waarbij kan worden gekozen voor een indeling waarbij alleen afwijkende regels worden aangegeven of een indeling volgens de betreffende wetten/onderwijssoorten
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op leerlingen van scholen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs die voortgezet onderwijs volgen.	
3. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 wordt een vervoersvoorziening verstrekt over de afstand tussen de woning dan wel de opstapplaats en: **a.** de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke speciale school voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband van de basisschool waarvan de leerling afkomstig is, of **b.** een andere speciale school voor basisonderwijs in het onder a bedoelde samenwerkingsverband, indien het vervoer naar die school voor de gemeente minder kosten met zich mee zou brengen dan het vervoer naar de speciale school voor basisonderwijs, bedoeld onder a.	
4. Het college betrekt bij de beoordeling van de aanvraag voor leerlingenvervoer eventuele (vervoers)adviezen van deskundigen die voor de beoordeling van die aanvraag van belang zijn.	Op grond van de Awb is dit al verplicht.

Artikel 10. Bekostiging van de kosten van openbaar vervoer en vervoer per fiets	
1.Het college verstrekt aan de ouders van de leerling die een school zoals bedoeld onder artikel 9 bezoekt bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, indien de afstand van de woning naar de dichtstbijzijnde voor hem toegankelijke school meer dan zes km bedraagt.	Het is mogelijk om per onderwijssoort onderscheid te maken in een kilometergrens
2.Indien aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in het eerste lid en de leerling naar het oordeel van het college, al dan niet onder begeleiding, gebruik kan maken van het vervoer per fiets, verstrekt het college de ouders bekostiging op basis van de kosten van het vervoer per fiets.	

Artikel 11. Bekostiging van de kosten van openbaar vervoer of vervoer per fiets ten behoeve van een begeleider	
1.Het college verstrekt aan de ouders van de leerling die een school zoals bedoeld onder artikel 9 bezoekt bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer of vervoer per fiets van de leerling en een begeleider indien: **a.** aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in artikel 10 en de leerling jonger dan negen jaar is, en door de ouders ten behoeve van het college genoegzaam wordt aangetoond dat de leerling niet in staat is zelfstandig van het openbaar vervoer of de fiets gebruik te maken, of **b.** de leerling door een structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap niet zelfstandig van het openbaar vervoer of de fiets gebruik kan maken.	De leeftijd van negen jaar kan per onderwijssoort variëren. De peildatum kan hier worden opgenomen, dat is duidelijker.
2.Indien een begeleider meer dan één leerling tegelijk begeleidt, komen slechts de kosten van het vervoer ten behoeve van één begeleider voor bekostiging in aanmerking.	

.

Artikel 12. Vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer	
1.Het college verstrekt een vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer aan de ouders van de leerling die een school zoals bedoeld onder artikel 9 bezoekt, indien: **a.** aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in de artikelen 10 of 11 en de leerling met gebruikmaking van openbaar vervoer naar school of terug, meer dan anderhalf uur onderweg is en de reistijd met aangepast vervoer tot 50% of minder van de reistijd per openbaar vervoer kan worden teruggebracht; **b.** aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in de artikelen 10 of 11 en openbaar vervoer ontbreekt, tenzij de leerling naar het oordeel van het college al dan niet onder begeleiding gebruik kan maken van het vervoer per fiets; **c.** aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in artikel 11 en door de ouders ten behoeve van het college genoegzaam wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is; of **d.** de leerling, naar het oordeel van het college, gelet op zijn structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap niet in staat is – ook niet onder begeleiding –van openbaar vervoer gebruik te maken.	De grens van anderhalf uur kan per schoolsoort variëren. In de bepaling ontbreekt ‘psychische’ wat in de wet in 2015 is opgenomen.
2.Indien begeleiding in het aangepast vervoer vereist is, vergoedt het college geen andere kosten dan de vervoerskosten welke verbonden zijn aan de begeleiding van de leerling in het aangepast vervoer.	

Artikel 13. Bekostiging op basis van de kosten van eigen vervoer	
1.Indien aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening, kan het college de ouders op aanvraag toestaan een of meer leerlingen zelf te vervoeren of te laten vervoeren.	
2.Indien toestemming ingevolge het eerste lid aan de ouders is verleend, bekostigt het college aan de ouders die een leerling zelf vervoeren, dan wel laten vervoeren: **a.** een bedrag op basis van de kosten van het openbaar vervoer, indien aanspraak zou bestaan op bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, behoudens het bepaalde in het vijfde lid; of **b.** een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de auto, afgeleid van de Reisregeling binnenland, indien aanspraak zou bestaan op een voorziening in de vorm van aangepast vervoer, behoudens het bepaalde in het vierde lid.	De reisregeling binnenland is vervallen en daardoor niet meer bruikbaar.
3.Indien toestemming ingevolge het eerste lid aan de ouders is verleend, bekostigt het college aan de ouders die meer dan een leerling tegelijk zelf vervoeren, dan wel laten vervoeren, een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de auto afgeleid van de Reisregeling binnenland, behoudens het bepaalde in het vierde lid.	De reisregeling binnenland is vervallen en daardoor niet meer bruikbaar.
4.Aan de ouders die een of meer leerlingen laten vervoeren door andere ouders die van gemeentewege voor het vervoer van een of meer leerlingen bekostiging ontvangen, afgeleid van de Reisregeling binnenland, wordt door het college geen bekostiging verstrekt.	De reisregeling binnenland is vervallen en daardoor niet meer bruikbaar.
5.Indien aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening en het college desgewenst toestaat, dan wel van oordeel is, dat de leerling gebruik kan maken van het vervoer per fiets, bekostigt het college aan de ouders een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de fiets, afgeleid van de Reisregeling binnenland.	De reisregeling binnenland is vervallen en daardoor niet meer bruikbaar.

Artikel 14. Drempelbedrag	
1.Aan de ouders van een leerling die een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs, zoals bedoeld in de Wet op het primair onderwijs bezoekt, van wie het inkomen tezamen meer bedraagt dan € 24.300,- wordt slechts bekostiging verstrekt voor zover de kosten van het vervoer van die leerling de kosten van het openbaar vervoer over de in artikel 10 bepaalde afstand te boven gaan.	Bedragen in dit artikel moeten worden aangepast naar de meest recente bedragen. Keuze is mogelijk om de kosten voor Sbo niet in rekening te brengen.
2.In geval het college in plaats van bekostiging in geld toe te kennen het vervoer zelf verzorgt dan wel doet verzorgen, betalen de ouders van een leerling die een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs bezoekt, per leerling per schooljaar een eigen bijdrage die gelijk is aan de kosten van het openbaar vervoer over de in artikel 10 bepaalde afstand, indien het inkomen van de ouders meer bedraagt dan € 24.300,-.	
3.De kosten voor openbaar vervoer, genoemd in het eerste en tweede lid, betreffen de kosten van openbaar vervoer die bij gebruik van de OV-chipkaart of een andere binnen de gemeente geldende OV-betaalmogelijkheid voor de in artikel 10 bepaalde afstand redelijkerwijs zouden worden gemaakt, ongeacht de aanwezigheid van openbaar vervoer of het daadwerkelijk gebruik ervan. Bij het bepalen van de kosten wordt rekening gehouden met de kortingen die voor de leerling binnen het systeem kunnen gelden.	
4.Het bedrag van € 24.300,- genoemd in het eerste en tweede lid, wordt met ingang van 1 januari 2014 jaarlijks aangepast aan de wijziging die het indexcijfer van de regelingslonen van volwassen werknemers heeft ondergaan ten opzichte van het voorafgaande jaar en rekenkundig afgerond op een veelvoud van € 450,-. Het aangepaste bedrag treedt in plaats van het in het eerste en tweede lid genoemde bedrag van €24.300,-.	
5.Deze bepaling is niet van toepassing op leerlingen die wegens hun structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege een zodanige handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken.	Door deze wettelijke bepaling vallen veel leerlingen van het Sbo buiten de eigen bijdrage. Psychisch ontbreekt.

Artikel 15. Financiële draagkracht	
1. Indien de afstand van de woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school voor basisonderwijs (zoals bedoeld in de Wet op het primair onderwijs) meer dan 20 km bedraagt, wordt de vastgestelde bekostiging verminderd met een van de financiële draagkracht van de ouders afhankelijk bedrag.	Bedragen in dit artikel dienen te worden aangepast.
2. In geval het college in plaats van bekostiging in geld toe te kennen het vervoer zelf verzorgt dan wel doet verzorgen, en de afstand van de woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school voor basisonderwijs meer dan 20 km bedraagt, betalen de ouders een van de financiële draagkracht afhankelijke bijdrage tot ten hoogste het bedrag van de kosten van het vervoer	
3. De hoogte van het bedrag als bedoeld in het eerste lid en de bijdrage als bedoeld in het tweede lid worden berekend per gezin en zijn afhankelijk van de hoogte van het inkomen van de ouders. Zij bedragen: Inkomen in euro's — Eigen bijdragen in euro's 0 - 32.500 — Nihil 32.501 - 39.500 — 135 39.501 - 45.500 — 570 45.501 - 51.500 — 1.060 51.501 - 58.500 — 1.545 58.501 - 65.000 — 2.040 65.001 en verder — Voor elke extra € 5.000: € 500 erbij	
4. De inkomensbedragen, genoemd in het derde lid, worden met ingang van 1 januari 2015 jaarlijks aangepast aan de wijziging die het indexcijfer van de regelingslonen van volwassen werknemers heeft ondergaan ten opzichte van 1 januari van het voorafgaande jaar, en rekenkundig afgerond op een veelvoud van € 500,-.	
5. De bedragen van de eigen bijdrage, bedoeld in het derde lid, worden met ingang van 1 januari 2014 jaarlijks aangepast aan de wijziging die het consumentenprijsindexcijfer van de reeks alle huishoudens op het onderdeel vervoersdiensten heeft ondergaan ten opzichte van 1 januari van het voorafgaande jaar, en rekenkundig afgerond op een veelvoud van € 5,-.	

Artikel 15. Financiële draagkracht	
6. Deze bepaling is niet van toepassing op leerlingen die wegens hun structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege een zodanige handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken.	Psychisch ontbreekt

§ 3 Bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs

Artikel 16. Algemene bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs	
1.In deze paragraaf wordt verstaan onder school: **a.** een school voor voortgezet onderwijs als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs; of **b.** een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra.	Onleesbare bepaling
2. Het college betrekt bij de beoordeling van de aanvraag voor leerlingenvervoer eventuele (vervoers)adviezen van deskundigen die voor de beoordeling van die aanvraag van belang zijn.	Herhaling van artikel 9, lid 4, kan hier vervallen

Artikel 17. Bekostiging van de kosten van openbaar vervoer met begeleiding en vervoer per fiets	
1.Het college verstrekt aan de ouders van de leerling die een school zoals bedoeld onder artikel 16 bezoekt bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer van de leerling en een begeleider, indien de leerling door een structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap niet zelfstandig van het openbaar vervoer of de fiets gebruik kan maken.	In de naam van dit artikel ontbreekt bij fiets “met begeleiding” Psychisch ontbreekt
2.Indien een begeleider meer dan één leerling tegelijk begeleidt, komen slechts de kosten van het vervoer ten behoeve van één begeleider voor bekostiging in aanmerking.	
3.In afwijking van de bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, zoals bedoeld in het eerste lid, verstrekt het college de ouders bekostiging op basis van de kosten van het vervoer per fiets, indien de leerling naar het oordeel van het college onder begeleiding gebruik kan maken van het vervoer per fiets.	

Artikel 18. Vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer	
1.Het college verstrekt een vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer aan de	

ouders van de leerling die een school zoals bedoeld onder artikel 16 bezoekt, indien: a. aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in artikel 17 en de leerling met gebruikmaking van openbaar vervoer naar school of terug, meer dan anderhalf uur onderweg is en de reistijd met aangepast vervoer tot 50% of minder van de reistijd per openbaar vervoer kan worden teruggebracht; b. aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in artikel 17 en openbaar vervoer ontbreekt, tenzij de leerling naar het oordeel van het college onder begeleiding gebruik kan maken van het vervoer per fiets; c. aanspraak bestaat op bekostiging zoals bedoeld in artikel 17 en door de ouders ten behoeve van het college genoegzaam wordt aangetoond dat begeleiding van de leerling door henzelf of anderen onmogelijk is dan wel tot ernstige benadeling van het gezin zal leiden en een andere oplossing niet mogelijk is; of d. de leerling, naar het oordeel van het college, gelet op zijn structurele lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap niet in staat is – ook niet onder begeleiding – van openbaar vervoer gebruik te maken.	Anderhalf uur enkele reis naar school kan worden aangpast Psychisch ontbreekt
2.Indien begeleiding in het aangepaste vervoer vereist is, vergoedt het college geen andere kosten dan de vervoerskosten welke verbonden zijn aan de begeleiding van de leerling in het aangepaste vervoer.	

Artikel 19. Bekostiging op basis van de kosten van eigen vervoer	
1. Indien aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening, kan het college de ouders op aanvraag toestaan een of meer leerlingen zelf te vervoeren of te laten vervoeren.	Dit artikel is ingewikkeld beschreven en kan worden vereenvoudigd waarbij het uitgangspunt is de goedkoopste vergoeding die van toepassing kan zijn.
2. Indien toestemming ingevolge het eerste lid aan de ouders is verleend, bekostigt het college aan de ouders die een leerling zelf vervoeren, dan wel laten vervoeren: **a.** een bedrag op basis van de kosten van het openbaar vervoer, indien aanspraak zou bestaan op bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, behoudens het bepaalde in het vijfde lid; **b.** een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de auto, afgeleid van de Reisregeling binnenland, indien aanspraak	Reisregeling is vervallen.

zou bestaan op een voorziening in de vorm van aangepast vervoer, behoudens het bepaalde in het vierde lid.	
3. Indien toestemming ingevolge het eerste lid aan de ouders is verleend, bekostigt het college aan de ouders die meer dan een leerling tegelijk zelf vervoeren, dan wel laten vervoeren, een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de auto afgeleid van de Reisregeling binnenland, behoudens het bepaalde in het vierde lid.	Reisregeling is vervallen.
4. Aan de ouders die een of meer leerlingen laten vervoeren door andere ouders die van gemeentewege voor het vervoer van een of meer leerlingen bekostiging ontvangen, afgeleid van de Reisregeling binnenland, wordt door het college geen bekostiging verstrekt.	Reisregeling is vervallen.
5. Indien aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening en het college desgewenst toestaat, dan wel van oordeel is, dat de leerling gebruik kan maken van het vervoer per fiets, bekostigt het college aan de ouders een bedrag op basis van een kilometervergoeding voor de fiets, afgeleid van de Reisregeling binnenland.	Reisregeling is vervallen

§ 4 Bepalingen omtrent weekeinde- en vakantievervoer

Artikel 20. Toekenning vervoersvoorziening voor het weekeinde en de vakantie aan in de gemeente wonende ouders	
Met inachtneming van artikel 3 kent het college desgewenst een vervoersvoorziening voor het weekeinde- en vakantievervoer toe aan de in de gemeente wonende ouders van de leerling die, met het oog op het volgen van voor hem passend (voortgezet) speciaal onderwijs in een internaat of pleeggezin verblijft, volgens het bepaalde in deze paragraaf.	

Artikel 21. Vervoersvoorziening voor weekeinde en vakantie	
1. Het college kent aan de ouders een vervoersvoorziening toe voor het weekeindevervoer van de leerling voor de, eenmaal per weekeinde gemaakte, reis van het internaat of het pleeggezin waar de leerling verblijft, naar de woning van de ouders en terug, voor zover de weekeinden niet vallen binnen de in het tweede lid bedoelde schoolvakanties.	
2. Het college kent aan de ouders een vervoersvoorziening toe voor het vakantievervoer van de leerling voor de, eenmaal per schoolvakantie van twee dagen of meer, gemaakte reis van het internaat of het pleeggezin waar de leerling verblijft, naar de woning van de ouders en terug, voor zover de vakantie voorkomt in de schoolgids van de school die de leerling bezoekt	
3. Paragraaf 2 en 3 van deze verordening zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van artikel 12, eerste lid, aanhef en onder a, en artikel 18, eerste lid, aanhef en onder a.	

§ 5 Slotbepalingen

Artikel 22. Beslissing college in gevallen waarin de regeling niet voorziet	
In gevallen, de uitvoering van het leerlingenvervoer betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.	

Artikel 23. Afwijken van bepalingen	
Het college kan in bijzondere gevallen, het vervoer voor onderwijs aangaande, ten gunste van de ouders afwijken van de bepalingen in deze verordening, zo nodig na advies te hebben gevraagd aan deskundigen.	

Artikel 24. Intrekking oude regeling	
De Verordening leerlingenvervoer Hilversum 2004 wordt ingetrokken.	

Artikel 25. Inwerkingtreding en citeertitel	
1. Deze verordening treedt in werking op 1 april 2015.	
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening leerlingenvervoer Hilversum 2015	

Bijlage 4 Beoordeling Beleidsregels Leerlingenvervoer Hilversum, aangepaste versie januari 2023

Beleidsregel 1: Maatwerkprincipe De gemeente betrekt bij de beoordeling van aanvragen voor een vervoersvoorziening : • de individuele situatie van de leerling; • de situatie van het gezin. De gemeente gaat bij het bepalen van de vorm van de vervoersvoorziening niet uit van de beperkingen, maar van de mogelijkheden van de leerling en de ouder(s) en het netwerk. Leerlingenvervoer draagt op deze manier mogelijk bij aan de groei naar zelfstandigheid in mobiliteit van leerlingen. Toelichting: Bij het bepalen van de aanspraak op -en de aard van- een vervoersvoorziening, hanteert de gemeente het maatwerkprincipe. Maatwerk houdt in dat de vervoersvoorziening in overeenstemming is met de omstandigheden en mogelijkheden van de leerling en zijn/haar ouder(s). Het uitgangspunt daarbij is dat de leerling zo zelfstandig mogelijk naar school reist en zich daarin ontwikkelt. De ontwikkeling van een kind staat doorgaans niet stil. Daarom stemmen we het leerlingenvervoer zoveel mogelijk af in de vorm van maatwerk.
Beoordeling Volgens de verordening moet iedere aanvraag op individueel niveau worden bepaald, wat voegt deze bepaling er op aan? Verder is maatwerk in deze bepaling vaag geformuleerd.
Advies Deze bepaling verwijderen uit beleidsregels en vervangen door heldere uitgangspunten over wat van ouders en leerlingen wordt verwacht.

Beleidsregel 2: Passend vervoer en begeleiding (art. 11, 12, 13, 17, 18 en 19)
Ouders zijn primair zelf verantwoordelijk voor het vervoer van de leerling naar school. Pas als de leerling niet zelfstandig kan reizen en als begeleiding niet mogelijk is of tot ernstige benadeling van het gezin leidt, kan er aanleiding zijn voor taxivervoer.
Toelichting: Voor het leerlingenvervoer geldt op grond van de verordening de volgende volgorde:
• Primair de leerling zelf per (brom)fiets, al dan niet onder begeleiding;
• Openbaar vervoer (OV), al dan niet onder begeleiding, als de leerling niet met de (brom)fiets kan reizen;
• Eigen (auto)vervoer van de ouders;
• Aangepast (taxi)vervoer, als de voorgaande opties niet mogelijk zijn.
In de Wet op het Passend Onderwijs is vastgelegd, dat gemeenten bij het vaststellen van de Verordening Leerlingenvervoer rekening houden met de 'redelijkerwijs te vergen inzet' van ouders of verzorgers. Als de leerling niet zelfstandig kan reizen, betekent dit dat de ouders primair zelf verantwoordelijk zijn voor het vervoer.
In de verordening is aangegeven wanneer begeleiding van de leerling bij het zelfstandig reizen niet kan worden gevraagd en taxivervoer kan worden toegekend. Dat is onder meer aan de orde, als begeleiding leidt tot ernstige benadeling van het gezin en een andere oplossing niet mogelijk is.
Van 'ernstige benadeling' kan bijvoorbeeld sprake zijn in verband met:
• De duur van de reistijd voor de ouder. Als bovengrens wordt een reistijd van drie uur per dag van het woonadres naar school aangehouden. Is de reistijd langer en kan de leerling niet zelfstandig reizen, dan is in ieder geval aangepast vervoer aan de orde. Het is echter denkbaar dat een kortere reistijd ook onaanvaardbare consequenties heeft, bijv. in combinatie met:
o De specifieke handicap van de leerling en/of de ouder(s): deze kan zodanig zijn, dat alleen aangepast vervoer aangewezen is;
o De werksituatie van de ouder: werk is in het algemeen geen reden om tot aangepast vervoer te besluiten, maar in bijzondere omstandigheden kan dit soms toch het geval zijn. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een alleenstaande ouder, die werk met geen mogelijkheid kan combineren met het zelf vervoeren van het kind naar school;
o De gezinssituatie: als de gezinssituatie met zich meebrengt dat de ouder de leerling niet kan begeleiden terwijl dat wel noodzakelijk is. Dat kan bijv. aan de orde zijn in verband met de gezinsgrootte of noodzakelijke begeleiding van andere kinderen.
Het is aan de ouder(s) om aan te tonen dat sprake is van een situatie die tot 'ernstige benadeling' leidt.
Als de leerling in een instelling verblijft, dan is de instelling verantwoordelijk voor het vervoer, indien van de ouders of verzorgers redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat zij voor het vervoer zorg dragen. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de ouders op grote afstand van de instelling wonen.
[1] Onder vervoersvoorziening wordt zowel het aangepaste taxivervoer verstaan, als bekostiging van het eigen vervoer door de leerlingen en/of de ouder(s), zie artikel 1 Verordening Leerlingenvervoer gemeente.
[2] Waar 'ouder' wordt genoemd, wordt tevens 'verzorger' bedoeld.

Beoordeling
In deze beleidsregel worden twee onderdelen gecombineerd die beter gescheiden kunnen worden. Ten eerste de verantwoordelijkheid van ouders en ten tweede wanneer er sprake is van een ernstige benadeling van het gezin.
Wanneer er sprake is van ernstige benadeling is onhelder beschreven, de grens tussen wat wel en niet van ouders wordt verwacht kan op meerdere wijzen worden uitgelegd.
Waar de verordening spreekt van een reistijd van 90 minuten enkele reis voor begeleiding (6 uur op een dag) spreekt de beleidsregel van 3 uur maximaal per dag, onduidelijk is waarom hier van de

verordening is afgeweken. Daarnaast had hier ook per onderwijssoort een verschil kunnen worden gemaakt. Door de onduidelijkheid in deze beleidsregel wordt er meer aangepast vervoer toegekend dan volgens de verordening zou behoren te worden toegekend.
Advies Splits deze beleidsregels en stel heldere kaders op van wat wel en niet van ouders mag worden verwacht.

Beleidsregel 3: Eigen vervoer (art. 13 en 19) Eigen vervoer door de ouder van de leerling wordt slechts vergoed, als dit voor de gemeente goedkoper is dan de vervoersvoorziening waarop de ouder op grond van de Verordening een beroep op kan doen, of als die vorm van leerlingenvervoer, gelet op de handicap van de leerling, redelijkerwijs niet toegankelijk of geschikt is. Toelichting: Als er aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening, kan het college de ouder(s) op aanvraag toestaan de leerling zelf te vervoeren of te laten vervoeren. De gemeente vergoedt in dat geval de vervoerskosten. Onder voorwaarde dat dit goedkoper is dan het verstrekken van vervoer op grond van de Verordening (OV of aangepast vervoer), dan wel, dat andere vervoersvoorzieningen niet toegankelijk of geschikt zijn. Voor leerlingenvervoer is uitgangspunt dat de goedkoopst adequate vervoersvoorziening wordt bekostigd. Is dat reizen via OV, dan worden de kosten OV vergoed. Is dat reizen met de eigen auto of met de fiets, dan wordt daarvoor gekozen. De kosten van OV worden berekend met gebruikmaking van https://9292.nl/.
Beoordeling Deze beleidsregel zou overbodig zijn als in de verordening het artikel over recht op de vergoeding voor eigen vervoer helderder zou zijn verwoord. Is bij het opstellen van deze bepaling nagedacht of het royaler toekennen van een vergoeding voor eigen vervoer het effect kan hebben dat er minder aangepast vervoer moet worden toegekend?
Advies In het opstellen van de verordening de bepaling duidelijker formuleren en besluiten of het toekennen van eigen vervoer d.m.v. royaler toekennen van de vergoeding wort gestimuleerd.

Beleidsregel 4: Berekening van de afstand tot de school per fiets (art. 1, 3, 10, 13 en 19)
Bij het beoordelen van het recht op een vervoersvoorziening wordt de afstand van de woning tot de school gemeten met gebruikmaking van de routeplanner www.anwb.nl, optie kortste route per fiets (gemiddelde lengte retourtraject).
Toelichting: Voor een leerling in het primair onderwijs die zelfstandig kan reizen, geldt dat eerst recht op een vervoersvoorziening bestaat, als de afstand van de woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school meer dan 6 km bedraagt. Voor de berekening van de afstand, wordt bij de toetsing van de aan- vraag de kortste afstand gemeten via www.anwb.nl, optie afstand per fiets. Als de heen route onder de km-grens blijft en de terug route erboven (of vice versa), dan is de gemiddelde afstand bepalend voor het recht op een vervoersvoorziening. De vergoeding is een bedrag per kilometer. Deze vergoeding wordt gezien als een stimulering om leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig en per fiets te laten reizen.
De afstandsregel van 6km geld niet als een leerling structureel gehandicapt is. In dit geval heeft een leerling recht op leerlingenvervoer - ongeacht de afstand – en is de 6km grens niet van toepassing.

Beleidsregel 5: Berekening van de afstand tot de school per auto (art. 1, 3, 10, 13 en 19)
Bij het beoordelen van de te bekostigen afstand in geval van vervoer per (eigen) auto, wordt de afstand van de woning tot de school gemeten met gebruikmaking van de routeplanner www.anwb.nl, optie kortste afstand per auto (gemiddelde lengte retourtraject).
Toelichting: De gemeente kan ouder(s) toestemming verlenen om hun kind zelf met de auto te vervoeren. Uitgangspunt is dat dit alleen het geval is, als eigen vervoer goedkoper is. Voor het bepalen van de afstand maakt het college gebruik van de routeplanner van www.anwb.nl, optie kortste route, waarna het gemiddelde van zowel de heen- als terugreis wordt vastgesteld. Als de heenroute onder de km- grens blijft en de terugroute erboven (of v.v.), dan is de gemiddelde afstand bepalend voor het recht op een vervoersvoorziening.

Beoordeling
Voor mij is niet duidelijk wanneer de ene of de andere routeplanner wordt gebruikt. Vanaf welke afstand is de fiets niet meer de wijze van meten?
Bij auto is niet opgenomen in hoeverre de reistijd meespeelt voor de bepaling of er recht bestaat op aangepast vervoer o.g.v. de 50% regeling.

Advies
Stel een grens tot welke afstand met fiets wordt gerekend en vanaf welke grens met auto.
Neem een bepaling op over de 50% regeling.

Beleidsregel 6: Vaststellen van de handicap van kind en/of ouder (art. 11, 17 en 18)
Voor het vaststellen van de situatie van de leerling en diens eventuele handicap, in relatie tot de vervoersbehoefte en de inzet van een vervoersvoorziening, wordt uitgegaan van het volgende:
Voor leerlingen met een structurele lichamelijke, verstandelijke en/of psychische handicap geeft het samenwerkingsverband (Unita voor PO en Qinas voor VO) een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af voor het cluster 3 of 4 onderwijs. Deze vormen van speciaal onderwijs zijn voor kinderen die in de meeste gevallen aanspraak kunnen maken op een vervoersvoorziening zoals benoemd in de wetsartikelen in de toelichting hieronder. Ouders die in aanmerking willen komen voor een vervoersvoorziening over- leggen een TLV en het volledig ingevulde aanvraagformulier. In het aanvraagformulier worden gegevens gevraagd zoals beschreven in de inleiding op pagina 1
Op basis hiervan –aangevuld met een gesprek tussen ouders en gemeente- bepaalt de gemeente of de beschikking voor de vervoersvoorziening toegekend kan worden. Tijdens zo'n gesprek komt bijvoorbeeld aan de orde: de specifieke werk-, thuis-, en/of gezinssituatie.
Toelichting: Op grond van de artikelen 4 van:
• de Wet op het primair onderwijs,
• de Wet op de expertisecentra en
• de Wet voortgezet onderwijs 2020
kunnen ouders van een leerling die door 'een structurele lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap' geen gebruik kan maken van OV of eigen vervoer, aanspraak maken op een vervoersvoorziening.
Onder structurele handicap wordt verstaan een handicap, die (naar verwachting) minimaal 3 maanden duurt.
Voor het beantwoorden van de vraag of sprake is van een structurele handicap, wordt in beginsel afgegaan op het oordeel van het samenwerkingsverband, vastgelegd in:
• de toelaatbaarheidsverklaring (TLV), die wordt afgegeven door het samenwerkingsverband voor een leerling die wordt doorverwezen naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. Voor plaatsing op een school voor Speciaal (Basis) Onderwijs is volgens de wet een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het samenwerkingsverband vereist. Deze moet aangevraagd worden door of namens het bestuur van de verwijzende school. Zie voor meer informatie over de TLV:
https://www.swvunita.nl/ouders/toelaatbaarheidsverklaring-tlv/
• Bij de overgang van primair- naar voortgezet onderwijs wordt gekeken of er nog sprake is van een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap (art. 8.28) en zal er een onderzoek worden gedaan om te bepalen of leerlingenvervoer wordt verlengd.
• Bij twijfel neemt de gemeente contact op met het samenwerkingsverband voor advies. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de ouders kiezen voor een school die niet de dichtstbijzijnde toegankelijke school is en wanneer die keuze niet gebaseerd is op onderwijs van een bepaalde richting.
Het is ook denkbaar dat de ouder(s) vanwege een medische handicap niet in staat zijn om de leerling te begeleiden. Doet de ouder(s) daarop een beroep, dan wordt in uitzonderlijke gevallen een extern medisch advies ingewonnen. Dit advies beperkt zich tot informatie over of de voorziening wel of niet wordt toegekend.

Beoordeling
Het vragen van een TLV is niet nodig voor het leerlingenvervoer, voor het bepalen van het recht op vervoer is alleen het ingeschreven staan op de school van belang, niet de wijze waarop de school wordt bekostigd.
Het SWV heeft naast de gegevens uit de TLV aanvraag geen grondslag om gegevens te verwerken over individuele leerlingen en kunnen daardoor ook geen informatie verstrekken.

Advies

Ouders zijn verantwoordelijk om aan te tonen dat er sprake is van een handicap en dienen verklaringen aan te leveren, maak dit duidelijk in de beleidsregel. De huidige beleidsregel geeft onduidelijke kaders om tot een beoordeling van de noodzaak van vervoer te komen
Beleidsregel 7: Hoogbegaafde leerlingen (art. 23) Kiezen de ouder(s) in verband met hoogbegaafdheid van de leerling voor een andere dan de dichtstbijzijnde toegankelijke school, dan kan uitsluitend een vervoersvoorziening worden toegekend voor het vervoer naar die andere school, als de hoogbegaafde leerling, om redenen zoals in de toelichting hieronder beschreven, is aangewezen op die andere school. Toelichting: Uitgangspunt voor leerlingenvervoer is dat de gemeente zorgdraagt voor het vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. Hoogbegaafde leerlingen kunnen in de regel terecht bij de dichtstbijzijnde toegankelijke school binnen een samenwerkingsverband. Incidenteel zal dat anders kunnen liggen, bijvoorbeeld als er naast de hoogbegaafdheid ook sprake is van een structurele lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap. Of als de leerprestaties en het welbevinden van de hoogbegaafde leerling aantoonbaar baat hebben bij full time hoogbegaafde onderwijs. In deze gevallen neemt de gemeente contact op met het samenwerkingsverband voor advies.
Beoordeling Een dergelijke beleidsregel kan ook op andere groepen dan hoogbegaafde leerlingen van toepassing zijn, meestal is een dergelijke regel voor leerlingen met een specifieke leerbehoefte. Onduidelijk is wat wordt verstaand onder het aantoonbaar baat hebben, omdat hiermee onduidelijk is welk kader hiermee wordt gebruikt.
Advies Vervang deze regel door een regel die voor alle leerlingen met een specifieke leerbehoefte van toepassing is en maak het kader duidelijk voor de beoordeling van de aanvragen.

Beleidsregel 8: Afwijkende bestemmingen (art. 1, 20 en 21)
Een vervoersvoorziening is bestemd voor het vervoer tussen huis en school. Bekostiging of vervoer naar een ander adres kan niet plaatsvinden, tenzij sprake is van:
• co-ouderschap;
• stage;
• vervoer naar een tussenvoorziening van het samenwerkingsverband;
• vervoer van school naar de BSO-I;
• andere zwaarwegende omstandigheden.
Voorwaarde is, dat er een vaste structuur in het vervoer zit.

Toelichting: Leerlingenvervoer is slechts bestemd voor het vervoer van en naar school. Vervoer naar een andere locatie valt buiten de zorgplicht van de gemeente. In de verordening zijn op dat uitgangspunt enkele uitzonderingen geformuleerd voor weekend- en vakantievervoer bij verblijf in een internaat of bij een pleeggezin (artikelen 20 en 21 Verordening leerlingenvervoer). Het komt geregeld voor dat ouder(s) een vervoersvoorziening naar een andere bestemming voor de leerling wensen. Denk aan buitenschoolse of informele opvang, bezoek aan een andere ouder of een behandelinstituut. Daar kan in beginsel geen vervoersvoorziening voor worden toegekend. Soms is dit echter toch mogelijk. Allereerst doet zich dat voor als sprake is van co-ouderschap. Daarvan is sprake, als de leerling in een vaste structuur afwisselend bij één van beide ouders verblijft. Een vervoersvoorziening kan dan worden toegekend voor het vervoer naar de adressen van beide ouders, mits uiteraard aan het afstandscriterium wordt voldaan. Beide ouders moeten afzonderlijk een aanvraag indienen bij de eigen woongemeente.
Daarnaast kan een vervoersvoorziening worden toegekend voor het vervoer van huis naar een stageplek. De stage moet dan onderdeel uitmaken van het regulier schoolprogramma en in de schoolgids zijn vastgelegd. Wel is aandachtspunt dat ook voor vervoer naar een stageadres het afstandscriterium geldt. Ten slotte kan er incidenteel sprake zijn van zwaarwegende omstandigheden, die met zich meebrengen, dat toch een vervoersvoorziening naar een ander adres kan worden toegekend. Gedacht kan worden aan een crisissituatie waardoor tijdelijke opvang elders noodzakelijk is, of een dringende behandeling in een medische instelling.
Uitgangspunt is daarbij wel, dat als voor dezelfde rit gebruik gemaakt kan worden van ander vervoer, het primaat bij dat vervoer ligt en leerlingenvervoer eventueel aanvullend daarop wordt ingezet. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen als een leerling gebruik kan maken van vervoer op grond van de Zorgverzekeringswet of de wet langdurige zorg. Zie ook beleidsregel 9.
Vervoer van en naar een tussenvoorziening van een samenwerkingsverband:
Gelet op het feit dat het kind blijft ingeschreven op een stamschool en er nog sprake is van onderwijs, vinden wij het van belang dat kinderen kunnen deelnemen aan de tussenvoorziening als dit nodig is. Daarom voorzien wij in het leerlingenvervoer, mits dit voldoet aan de overige voorwaarden van de verordening en de beleidsregels.
Vervoer van en naar de BSO-I:
In het geval van inzet van de BSO-I (preventieve jeugdvoorziening van de Gemeente Hilversum), waaruit blijkt dat het kind gebaad is bij de structuur van de BSO-I en hierdoor geen gebruik maakt van de meest nabije BSO bij de school, wordt overwogen of leerlingenvervoer kan worden ingezet voor het vervoer van de school naar de BSO-I. Er wordt voorzien in leerlingenvervoer, mits dit voldoet aan de overige voorwaarden van de verordening en de beleidsregels.

Beoordeling
Door het bij elkaar vegen van verschillende situaties is het niet duidelijk wat in welke situatie van toepassing is. Verder wordt hier zwaarwegende omstandigheden genoemd zonder duidelijke kaders.

Advies
Haal de verschillende situaties uit elkaar en stel per situatie een kader op.

Beleidsregel 9: Tijdelijk verblijf buiten gemeente (art. 1 en 3) Indien de leerling tijdelijk (langer dan 8 weken) in een andere gemeente verblijft dan de gemeente van inschrijving in de Basisregistratie personen, dan is de eerste acht weken na uithuisplaatsing de gemeente van inschrijving verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer. Toelichting: Het komt met een zekere regelmaat voor, dat een leerling bijv. vanwege uithuisplaatsing tijdelijk in een andere gemeente verblijft dan de gemeente waar hij/zij staat ingeschreven. Bij uithuisplaatsing kan doorgaans lastig ingeschat worden hoe lang dat zal duren. Uit oogpunt van uitvoerbaarheid is afgesproken dat de eerste 8 weken na uithuisplaatsing de 'oude' gemeente nog verantwoordelijk is voor het leerlingenvervoer.
Beoordeling Dit is een vertaling van de landelijk afgesproken regeling bij crisis zonder dat te benoemen, daarnaast is landelijk de termijn van zes weken terwijl hier acht weken is opgenomen.
Advies In de nieuwe verordening zal dit in de verordening worden opgenomen.

Beleidsregel 10: Afwijkende schooltijden (art. 1 en 3) Als de leerling door een handicap slechts een deel van het onderwijsprogramma kan volgen, waardoor afwijkende schooltijden gelden, kan daar in uitzonderlijke gevallen bij het aangepast (taxi)vervoer rekening mee worden gehouden. Toelichting: Voor aangepast (taxi)vervoer wordt aangesloten bij de schooltijden, zoals deze zijn vermeld in de schoolgids. Soms wordt een verzoek ingediend voor aangepast vervoer op andere tijden. Het is denkbaar dat het door een handicap voor de leerling te belastend is om het volledige onderwijsprogramma te volgen. Bij het aangepast (taxi)vervoer kan daarmee rekening worden gehouden. Wel streeft het college ernaar, om in overleg met de school het vervoer in de ochtend of de middag gelijktijdig met het reguliere leerlingenvervoer te laten plaatsvinden.
Beoordeling Geen opmerkingen
Advies Deze bepaling kan worden behouden

Beleidsregel 11: Duur van de vervoersvoorziening (art. 4 en 5)
Een vervoersvoorziening wordt toegekend voor de periode dat de leerling naar verwachting naar een bepaalde school zal gaan, als er naar het oordeel van het college geen wijziging van relevante feiten en omstandigheden te verwachten is, die tot een aanpassing van de toegekende vervoersvoorziening zal leiden. Jaarlijks vindt een heronderzoek plaats naar het recht op en de vorm van de vervoersvoorziening. Dit gebeurt aan de hand van een wijzigingsformulier. In andere gevallen wordt de vervoersvoorziening beperkt tot een kortere periode en moet voor de volgende periode opnieuw een aanvraag worden gedaan. Is er sprake van leerlingen met ontwikkelingsperspectief als bedoeld in beleidsregel 1, dan wordt de vervoersvoorziening toegekend voor de duur van één of twee jaar, al naar gelang van dat perspectief.
Toelichting:
Als een vervoersvoorziening wordt toegekend, en het betreft een stabiele situatie, dan is het uitgangspunt, dat dit voor de verwachte schoolduur zal zijn. Het gaat dan om gevallen waarbij geen wijziging van de vervoersvoorziening te verwachten is. Het is in dat geval in beginsel niet nodig om ieder jaar opnieuw een aanvraag in te dienen. Uit een oogpunt van lastenverlichting en doelmatigheid wordt voor deze werkwijze gekozen.
Van het genoemde uitgangspunt kan worden afgeweken. Dat kan op individuele gronden zijn, maar ook categoriaal. Bij een verhuizing die bij de aanvraag reeds was voorzien zal de vervoersvoorziening bijvoorbeeld doorgaans beperkt worden tot de periode tot aan de verhuizing. Ook als een plaatsing op een andere school is voorzien, dan is het doelmatig om de vervoersvoorziening in tijd te beperken tot de geplande ‘transfer’. Daarnaast kan voor bepaalde doelgroepen worden besloten de toekenning in tijd te beperken. Gedacht moet dan bijvoorbeeld worden aan leerlingen van een bepaalde school, die opgeheven of verplaatst gaat worden of bij leerlingen met bepaalde aandoeningen en een onduidelijk ontwikkelperspectief, of een ontwikkelingsperspectief dat ertoe kan leiden dat binnen afzienbare tijd een wijziging van de vervoersvoorziening aan de orde zal zijn. Afhankelijk van de aard en inhoud van het perspectief zal de vervoersvoorziening dan toegekend kunnen worden voor de duur van één of twee jaar.

Beoordeling
Het werken met meerjarige beschikking is een goede zaak voor die situatie waarin dat kan. Het aansluiten bij de TLV is daarvoor niet passend omdat een TLV over andere zaken gaat en niets zegt of een leerling op een andere wijze kan reizen.

Advies
De regeling aanpassen en daarbij de TLV er uit verwijderen

Beleidsregel 12: Herziening en terugvordering van bekostiging (art. 6) Is er ten onrechte en/of teveel bekostiging aan de ouders verstrekt, doordat sprake is geweest van schending van de inlichtingenplicht (artikel 6 lid 1 Verordening), door een administratieve vergissing, of anderszins, dan wordt de bekostiging herberekend en herzien en het daarmee gemoeide bedrag in beginsel teruggevorderd. Van terugvordering kan worden afgezien als er sprake is van dringende redenen en terugvordering onaanvaardbare consequenties heeft voor de ouder(s) en/of de leerling. Toelichting: is er ten onrechte of teveel verstrekt aan de ouder(s), dan is het uitgangspunt dat dit terug- betaald moet worden. Soms kan van terugvordering worden afgezien. Dat kan incidenteel aan de orde zijn bij dringende redenen, bijv. bij een zware psychosociale problematiek van de betreffende ouder(s), in combinatie met een forse schuldenlast, terwijl de terugvordering een ingezet hulpverleningstraject aanmerkelijk zou belemmeren. Met nadruk wordt hier gesteld, dat terugvordering regel is, en afzien van terugvordering een uitzondering op die regel. Het ligt daarom op de weg van de belanghebbende om het bestaan van dringende redenen overtuigend aan te tonen. In sommige situaties kan de teveel verstrekte bekostiging worden verrekend met toekomstige verstrekkingen. Hiermee moet echter terughoudend worden omgegaan, omdat voorkomen moet worden dat verrekening ertoe leidt dat schoolverzuim optreedt.
Beoordeling De regeling over terugvordering s helder, eventueel kan hieraan worden toegevoegd een regeling over terugvordering bij loos meldingen.
Advies Een keuze maken of er wel of niet bij loosmeldingen kan worden teruggevorderd.

Beleidsregel 13: Onaanvaardbaar gedrag leerlingen (art. 2 en 3)
Als een leerling tijdens gebruik van aangepast (taxi)vervoer onaanvaardbaar gedrag vertoont, stelt het college de ouder(s) hiervan schriftelijk in kennis. Als het gedrag verwijtbaar onaanvaardbaar is, zet het college de volgende stappen:
• In gesprek gaan met ouder over het gedrag van de leerling. Afhankelijk van de uitkomst al dan niet overgaan tot afgeven:
• Waarschuwing (bij de kennisgeving) dat de leerling bij voortzetting van het gedrag de toegang tot het vervoer wordt ontzegd
Als er vervolgens geen verbetering optreedt, achtereenvolgens:
• Schorsing voor een dag. Geen verbetering, dan
• Schorsing voor een week. Geen verbetering, dan
• Schorsing voor drie maanden. Geen verbetering, dan
• Beëindiging vervoersvoorziening
Toelichting: het recht op een vervoersvoorziening is geen absoluut recht. Als de leerling zich onaanvaardbaar gedraagt, kan dit gedrag er uiteindelijk toe leiden dat de vervoersvoorziening beëindigd wordt. Onder onaanvaardbaar gedrag wordt verstaan het gedrag dat onder de gegeven omstandigheden in het maatschappelijk verkeer onacceptabel is. Gedacht kan worden aan beschadiging van het interieur van de taxibus, mishandeling van medepassagiers, grove belediging of bedreiging van de chauffeur etc. Voordat daar echter consequenties aan worden verbonden dient nagegaan te worden of het gedrag verwijtbaar is. Bepaalde aandoeningen kunnen met zich meebrengen, dat dit niet het geval is. In dat geval zal beoordeeld moeten worden of een andere vervoersvoorziening uitkomst biedt. Daarbij moet wel worden aangetekend, dat ook van de vervoerder mag worden verwacht dat de buschauffeurs getraind zijn in de omgang met 'lastige' leerlingen.

Beoordeling
In de beleidsregels wordt onaanvaardbaar gedrag van ouders gemist. Verder ontbreekt de mogelijkheid in de regel om bij zeer ernstige gevallen te escaleren naar zwaardere maatregelen. Het verdient aanbeveling om aan te geven welke gedrag onder onaanvaardbaar gedrag wordt verstaan.

Advies
Pas deze regel aan met de bij beoordeling genoemde punten.

Beleidsregel 14: Toepassing hardheidsclausule (art. 23)
De verordening kent een mogelijkheid voor het college om in bijzondere gevallen af te wijken van hetgeen in de verordening is bepaald, de zogenaamde hardheidsclausule. Toepassing van de hardheidsclausule is bedoeld voor echt uitzonderlijke situaties, omdat het overgrote deel van de voorkomende situaties in de verordening is geregeld.
Toelichting:
- Het afwijken van bepalingen wordt niet toegepast als er sprake is van de omstandigheid dat ouders/verzorgers wegens werkzaamheden of andere bezigheden de leerling niet naar school kunnen brengen of begeleiden. Immers ook ouders die geen aanspraak maken op leerlingenvervoer zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het vinden van een oplossing voor het combineren van arbeid en zorg. De genoemde omstandigheden kunnen wel in combinatie met andere relevante omstandigheden aanleiding zijn voor het toepassen van de hardheidsclausule (zie vb. bij toelichting beleidsregel 2).
- De hardheidsclausule wordt niet toegepast als er over gelijksoortige omstandigheden reeds jurisprudentie bestaat waaruit blijkt dat het toepassen van de hardheidsclausule niet aan de orde is. Met name rondom de begeleiding en ouderparticipatie zijn er diverse uitspraken waaruit blijkt dat er veel van een ouder mag worden verwacht in de begeleiding van zijn kind(eren).
Ter voorkoming van – ongewenste – precedentwerking moet de toepassing van de hardheidsclausule worden onderbouwd met argumenten die op de specifieke, concrete situatie van de ouders en/of de leerling betrekking hebben.

Beoordeling
Ook hier worden geen heldere kaders aangegeven wanneer wel en niet de hardheidsclausule kan worden ingezet. Zeker het tweede aandachtspunt bij de toelichting schept geen enkele duidelijkheid.

Advies:
Herzie deze beleidsregel.